

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fill.
Nyitási sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 121.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 19.

Ma számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Magyar demokrácia.**
- Kristóffy, Csereanyás, Hervay.**
- A Máv. újjászervezése.**
- Harc a főispánok körül.**
- Aradmegyei uzsorapör a Táblán.**
- Timon Zoltán iskolája és a kultuszminiszter Zsur-témák.**
- Apponyi a békéről.**
- Börtönre ítélte jegyzőségéd.**
- Botrány a temetőben.**
- A detektív-király elfogása.**
- Csak azért is r. t.**
- Világhírű cirkusz Aradon.**
- Az élet regényeiből.**
- A hadügyminiszter és a tűzérkasszárnya.**
- Elítélte herceg.**
- Tárca: Az Eliz büszkesége. Irta: Szabó F.**
- Csarnok: Késői megtérés. Irta: M.-Lakatos I.**

Magyar demokrácia.

(Levél egy francia polgárhoz.)

Arad, január 18.

Monsieur, —
a grande nation egy tisztelője, ama hongrois-k közül való, akiket önök minden szimpatiajuk mellett oly szeretetreméltó felületességgel szoktak bekebelezni Autriche-be, s fővárosukat még mindig Boucarest-nek hiszik, — egy kicsiny magyar gratulál önnek új elnökükhöz, Fallières Clément Armandhoz. Lelkünkkel örültünk az ő megválasztásán. Nem mintha az irány, amelynek a francia külpolitikában Fallières ur egyik követője, a mi érdekeinkkel lenne összeforva. Egy költőnk,

Kiss József, nemrégiben poémát írt, — amelyet sohase fognak franciára fordítani, monsieur, de azért igen szép, — s e poémában azt mondta, hogy a világuralomért való versengést, a hatalmak küzdelmeit, mi csak kulcslyukon nézhetjük; azon a csöpp kulcslyukon, amelyen, Fiumén keresztül a tengerre láthatunk. A külpolitikával való foglalkozás nálunk még az országos nevű férfiaknál is veszedelmesen hasonlít ama sokat emlegetett vidéki szerkesztőcske passziójához, aki némely cikkeit ilyesformán kezdte: „Eleve figyelmeztettük Bismarckot, hogy délnyugat-afrikai politikája kudarcra fog végződni.”

Eme nézőpontból tehát nekünk mind-egy lett volna, ha Versailles-ben Doumer Pál lett volna is a győztes. Minden szimpatiainkkal körülöveztük ugyan a szenátus elnökét, és több rendbeli lovagias ügyet szereztünk a helybeli Doumer-párt vezérével; s a fogadási düh-től eltekintve rajongással csüggtünk azon a párton, amely az egész világnak emel utmutató fátylát a liberalizmusban s a radikális fejlődés terén. De annak, hogy mi, Kelet serdületlen népéből valók, az új elnökhöz önöknek gratulálunk, más, egészen más oka van.

Ahogy a sarki fűszeres olvas Rockefeller milliárdos üzleteiről, ahogy a falusi kovács hall a Krupp-gyár berendezéséről, s ahogy Dicsőffy Loránt színigazgató a párisi Opera díszelőadásait elképzeli: olyan érzésekkel elteltten olvassuk mi a francia

köztársaság elnökeinek életrajzát. Hogy egy Thiers újságíróból lett Franciaország első polgára; hogy egy Faure timár-műhelyben kezdte a pályáját, amely az Elyséepalotába vitt; hogy Fallières, az ujlónok, paraszt-szülőktől származott kis vidéki fiskális volt valaha, s hogy ellenfele, Doumer kamara-elnök ifjúkorában a rézöntőmesterséget tanulta: mindez, nálunk, hihetetlen foka a demokráciának.

Mi, monsieur, a nagy nevek, tekintélyek, átöröklött nagyságok nemzete vagyunk. Minden érvényesülést, minden nagyságot és minden szédületes karriert egy elkoptatott verssor magyaráz meg. Ezt a sort Berzsenyi írta meg, (egy költő, akit már a magyarok ép oly kevéssé olvasnak, mint a franciák) a következőkép: „Csak sást nemzenek a sasok; s nem szül gyáva nyulat Nubia párduca!” Igen uram, nálunk a sasok csak sasokat nemzenek; s a politika, a társadalom, a tudomány, az irodalom, a közgazdaság, a hadsereg sasai egyebet se tesznek, minthogy repülni tanítják sasfiókaikat, hogy idővel azok foglalhassák el a sasfészkeket. Igen, monsieur, nálunk kizártnak tartják, hogy Nubia párduca gyáva nyulat szüljön, hogy egy nagy apának kicsi fia legyen, hogy az alma messze essék a fájától. És ez az igazság megfordítva is áll. Nem szül nubiai párducot a gyáva nyul; a gyáva nyul — ez alatt, monsieur, a költő bizonyára olyan szürke polgárokat értett, a kiknek nem volt bátorságuk se löverse-

Az Eliz büszkesége.

Irta: Szabó Ferenc.

Eliznek azon az egy kedveskedésen kívül, hogy mamája franciásan ma chère Lizette-nek szólította, semmiféle értékben kifejezhető hozományja nem volt. E rovatba sorolom a fenhéjazást is, mely indus hercegekkel, mesésen gazdag brajakkal és csodálatos hős lovagokkal népesítette be egykor a fényes lányálmokat.

Apja, nagy- és kisajtai Ajtay Tibor, maga is abból a tökéből éldegélt, melyet a régi boldog idők emlékeül hírnévben örökölt a török-és németverő ősöktől. Ő ezen nagyjelentőségű tökéit olyan bőcsen kamatoztatta, hogy nem csak árvaszéki ünökséget vívott ki magának, hanem még Margit asszonynak is jutott belőle egy francia mamzell, aki a fogvatékos szakismeret mellett a szakácsnői szerepet is betöltötte.

A boldog vő: Kis István királyi mérnök annyira nem tartozott a török- és németverő ősök egyen s leszármazottjai közé, hogy közvetlen életadója: Kis István szücsmester urat megbotránkozás nélkül sohasem emlegethette Eliz asszony s ha csak lehetett, két s sel írta a nevét; ismeretlen körökben pedig hangzatos mesét tált fel a negyszentiványi Kissokról, a kiknek egyike hadvezér volt Mátyás király idejében. E től származott az ura, mivel hogy másként nem is ment volna hozzá feleségül.

Mindez azonban az egy s-sel írt Kis István háta mögött történt, ki annyira nem szegyelte a származását, hogy — elgondolni is szörnyűség! — alkalomadtán még el is dicsékedt vele. Többet mondok: a kiváltságokból kizárt néposztályt merészen szembeállította a csak bókolni tudó, degenerált konclesőkkel, a durva sárümeget tehát a büszke fénynyel, mely azonban csak a múlt nap-ütésétől sugáros, akár a hold. Ilyen obszkurus feifogás!

It is fölösleges mondanom, hogy Kis István, királyi mérnök, ezen drasztikus világnézetét nem a magához hasonló parvenük között merre nyilvánítani, hanem egyenesen Eliz asszony előtt mondotta el, hogy a hőbortos gondolatok vesszőparipájáról leszállítva, józan, megazkodó, nemes asszonyt formáljon belőle. Azt akarta, hogy benne, általa tisztelje, szeresse a törekvő szegényeket, akiket nem a fényes név, hanem a szorgalom, a tehetség: e homokszemek közt csillámló arany emelt fel a névtelen semmiből.

De nem sikerült. Ez olyan végtelen magasban képzelte magát Kis István mag a többi szimpianevű ember fölött, hogy akaratát feltétlen parancsnak tartotta, melyet hálaaképpen kell megfogadni a Kis István-féle embereknek, amiért közéjük leereszkedni kegyeskedett. Kis István azonban, mint általában ezek a sokat tanult, erősen figyelmeztet lelkű emberek, ilyenkor borzasztó hidegen kacagott s igyekezett bebizonyítani az emberek közti egyenlőséget, ugyszintén annak a pokháloának törékeny

semmi voltát, mely a sors mérlegét himbálja. Ma az egyik ember fönt van a magasban, holnap már a sárba kerülhet. Okos ember nem szokta kicsinyes szempontok, főleg születés szerint osztályozni a világot. Csak egy nagyság van a fő dőn: a szellemfenség s a kifejecesedett karakter.

Baga Kis István! Reformátornak, asszony-szelledítőnek gondolta magát s nem vette észre, hogy józan, okos szavaival megannyi vihart támaszt, melyek hamarosan sötét felhőkkel fúj-ják tele a házasetet égbojtját. Eliz ilyenkor haragos váddal írt az anyjának:

— Milyen életem van emellett a paraszt mellett, milyen életem van! Képzeld csak ma chère, de generálnak cevezi az előkelőséget. A cserző-vargákról pedig úgy beszél, mint a teremtes kvintesszenciájáról...

A napról-napra gyülő felhőkből egyszer nagy zivatar támadt. Epp karácsonytájt történt, ezen az ismerősöket, jóbarátokat összehozó nyájas ünnepen, amikor Kis István értésére adta Eliznek, hogy a szent napokra meginvitálta a szülőit. Szerények úgy sem vettek még részt a boldogságukban, azt híhetnék, hogy kitagadták őket a családi kötelékből. Hogy fájhat e gondolat nekik, akik tisztos szegénységükkel sohasem adtak okot a lenézetésre!

Ilyen megalázó pórias gondolat, hogy a nagyuri jóbarátok, előkelő asszonyok egy asztal mellé kerüljenek a foitkozó szücsékkal! Hallatlan örült kívánság!

nyeken hazardirozni, se pedig a kaszinókban ezer koronát tenni egy zöld alsóra — csak gyáva nyulat szülhet, s országot vezető ember nem születhetik tőle. Egész politikai életünk az átöröklés tanán épült föl. Tisza Kálmán miniszterelnöknek fia: Tisza István az egyik pártvezér, Andrássy Gyula gróf külügyminiszter fia a másik. Gróf Zichy Nándor a klerikalizmust örökbe adja fiának, gróf Zichy Aladárnak, aki e révén szintén pártvezér. És Fejérváry Géza fia apjának még honvédmiszter korában főispán volt, s most, hogy az apa miniszterelnök lett, a király személye körüli tárcához áll közel. Milyen bölcs volt Deák Ferenc abban is, hogy nem nősült meg, s így nem lehetek gyermekei! Másképp most okvetlenül az ő fiára várna a nehéz feladat, hogy a harmincnyolc évi békés együttélés után fahéba jutott koronát és nemzetet kibékítse. Nincs arról szó, monsieur, a megnevezett urak mind koros utódai lennének a nagy ösöknek; sőt, au contraire, kiváló talentumok is vannak közöttük: de vajjon apjuk nélkül lettek volna-e azok, amik? És a vidéki fiskálisok, timárlegények, ujságírók és rézöntők, hasonló tehetséggel, de megfelelő apák nélkül, lehetnének-e nálunk pártvezérek, országos nagyságok?

Quod uni justum . . . Amit szabad a politikában, azt követik másutt is. A nagy Kornfeld a Hitelbank igazgatójának neveli a fiát; a madarasi Beckek egész pénzügyi dinasztiát alkotnak; Chorin Ferenc fiának is okvetlenül közgazdasági vezérférfinak kell lenni. És mind ugyanabban a kalitban, ahol az apák hatalma, nagysága könnyíti meg nekik a röpiést.

A példákban még bőven telnek, de az ismeretlen nevek emlegetése talán unalmasá tenné ön előtt ezt a levelet. Csak azért említettem föl néhányat, hogy megértse: — sok minden egyébről nem is szólva, mi különbség van Franciaország és Magyarország között. Mert arról, — lehet, csak tájékozatlanságból — nem tudunk, hogy a francia köztársasági elnökök fiai közül valaki miniszterré, vagy

pártvezérré lett volna. Pedig a francia apák is bizonyára szeretik annyira fiaikat, mint a magyarok.

Nem Fallières urhoz, akinek személye tiszteletreméltó, de egyébként közömbös előttünk, — ahhoz a demokraciához gratulálunk, monsieur, amely az elnökválasztásoknál oly fenségesen ölt testet Franciaországban. Ha erre gondolunk, látjuk, hogy még se ok nélkül való, s nem hiú szórakozás, ha néha a külpolitikával is foglalkozunk. Ilyenkor tudjuk meg mi, akik néha szintén demokratságot affektálunk, hogy kasztokra osztott, keleti nép vagyunk, ahol a rajah-k családai, a törzsfőnökök, a főpapok és beglerbégek utódai viselik a kizárólagos hatalmat, s adják apáról fiura az ország vezetését. +

Apponyi a békéről.

(A miskolci beszéd.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18

A politikai világ érdeklődése bizonyos mértékben ma Miskolc felé irányult, ahol Apponyi Albert gróf megjelent a borsódmegyei függetlenségi párt szervezkedő gyűlésén, hogy nyilatkozatot tegyen a politikai helyzetről.

Apponyi ez alkalommal több beszédet is mondott, melyeknek legkiemelkedőbb része az a kijelentés, hogy a szövetkezett ellenzék abban a pillanatban kész a béke megkötésére, amelyben ezt az ország jövőjének, önállóságának és alkotmányosságának kockáztatása nélkül teheti.

Fővárosi tudósításunk a következő:

A borsódvármegyei függetlenségi párt szervezkedő nagygyűlésére Apponyi Albert gróf ma Ságby Gyula, Günther Antal, Maiatinszky György, Thaly László, Hentaller Lajos, Benedek János, Ferdinándy Béla, Hammersberg László, Ráth Endre, Baross János és Somogyi Aladár képviselők kíséretében Miskolcra utazott.

Minden állomáson küldöttség várta a képviselőket s meleg ovációt rendezett nekik. Hatvanban Bodray Celesztin prépost vezetésével nagy küldöttség járult Apponyi elé, aki melegen köszönte meg az üdvözlést. Hatvan város

névében Csépany Géza orsz. képviselő üdvözölte, majd ő is csatlakozott Apponyi kíséretéhez.

A képviselőket vivő vonat 11 órakor robogott be a miskolci pályaudvarra, melynek peronját és környékét ezernyi néptömeg lepte el. Amikor Apponyi Albert és kísérete elhagyta a vonatot, hatalmas éljenzés tört ki, amely megújult, midőn Blassejovszky Ferenc apátpiébános befejezte üdvözlő beszédét. Apponyi néhány szóval megköszönte a meleg fogadtatást, melyben törhetetlen ragaszkodást és kitartást lát azokért a célokért és eszmékért folytatott küzdelemben, amelyeknek sikere a magyar nemzet jövőjének föltétele.

Impozáns volt a menet bevonulása a városba. Az utvonalon több ezer ember állott sűrű sorfalat és számos küldöttség lobogó zászlókkal képezte a vendégképviselők kíséretét. Déli 12 órakor ért a menet a Koronaszállóhoz, melynek erkélyéről Apponyi beszédet intézett a tízezer főre tehető néptömeghez.

Beszéde elején megköszönte az ünneplést, majd áttért a politikai helyzetre és a következőket mondotta:

Abban a pillanatban, melyben az ország jövőjének kockára tétele nélkül lehetséges, meglesz a béke, meglesz az alkotmányos kiegyezés. De azért nem vagyunk hajlandók bármilyen árt fizetni és még kevésbé két árat fizetni, amint azt tőlünk követelik: lemondást nemzetünk önállóságáról, függetlenségéről, államiságunk teljességéről és lemondást alkotmányunk lényegéről, a népakarat érvényesüléséről.

Az a férfi, kinek ércszobra itt velem szembe áll: Kossuth Lajos mondotta, hogy leborul a nemzet nagysága előtt, amikor a kétszáz ezer katonát megajánlották. A nemzetnek e küzdelemben tanúsított állhatatossága és igazán történelmi jelentőségű, lélekemelő elszántsága és lelkesedése előtt mi is leborulhatunk és egy jobb jövő reménységét merithetjük belőle.

Harcot hirdetünk a dicső 48-as zászló alatt, harcot nem önmagáért, de egy olyan békéért, mely a nemzetet a válságok megújulásától biztosítja. Gyökeres munkát akarunk végezni, hogy hosszú időn át nemzedékeink élvezhessék azt a békét, melyet nekik e harc árán megszereztünk. Isten éltesse, Isten tartsa meg önöket abban a nemes

Eliz asszony ki is jelentette nyomban, alig tudván visszafojtani a könnyeit.

— Jól van . . . Hozza ide azokat az . . . embereket. Azt sem bánom, ha a csizmadiákat is ide csödití, hadd töltsék meg avas cserszaggal, meg szuroktilattal a házat.

Kis István mélységesen elpirult.

— Ne feledje Eliz, hogy azok a derék emberek az én szülőim!

— Bánom is én! Ha önnek kedve telik benne, hogy összecsoholtassa magát velük, nekem bizony nincs kedvem reá . . . Inkább még ma elhagyom a házat!

Kis István az egy s-sel írt emberek durvaságával rántotta fel a vállát.

— Ha kegyed ilyen okból el tudja hagyni a házat, ám tegye. Nem tartóztatom!

Eliznek a művelt társalkodóiból, meg a regényekből nem egy nagyhangú frázis jutott eszébe, amelylyel kellőképpen ki tudta volna fejezni a lelkiállapotát, ha teszem fel Kis Istvánnak eszébe jutott volna, hogy szándékáról lebeszélje. Milyen megalázó döllyfel vágta volna a szemébe, hogy ők ketten, más-más világban élnek: ő a magasban, Kis István pedig a sárban, amelyet meztelen lábukra pacskolnak fel a rongyos, szurtos emberek: így tehát nem tudják egymást megérteni! Azonban Kis István a regénybeli lovagok szerepét nem öltötte magára, egyetlen engesztelő szava sem volt; hideg nyugalommal pakkolta össze mérészeréit s mintha vihar sem zugott volna át a házon: kikocsikázott a határra.

Ezt a lelketlen durvaságot igazán nem lehetett elviseini: Eliz még aznap hazautazott.

Otthon azonban gyökeresen megváltozott viszonyok fogadták. Margit asszony nem borult a vállára, hogy a régen eltávozott mamzell utmutatásai szerint elzengedezze: — Ma chère Lisette, jer védő szárnyam alá! Ez a védőszárny jocskán tollatlan volt. Arca, a régi szeretárasosan mosolygó, rizspiros arc, szintén kopott volt, melyet erősen megszurkült hajtincsek környékeztek; szeme mélyen beesett; hangja kellemetlen rikácsoló, akár a szegény siránkozó asszonyoké.

— Hát így állunk? — zokogott Eliz s leroskadt egy közönséges faszékre. Ekkor látta, hogy egyetlen töltött szék sincs a szobában. A nagy szekrények, megannyi drága emlék a letűnt fényes időből, valami uton-módon lábra keltek. Az ösök drága keretes képmásai helyett, melyek egykor büszkén tekintettek Elizre, szegény kis képecskék szomorkodtak a falon, holmi vidéki nagyságok, alispánok, szolgabírák, városi számvevők képei, odaaggatva, hogy ezzel is biztosítsák maguknak a régen lenézett kisemberek „kenyér-mentő” szimpátiáját. Egy elhízott parasztos alak is volt közöttük. Eliz borzongva ismert reá. Nem régen irnok volt a megyén, azonban esze, szorgalma után mesés módon haladt fölfelé. Most rendőrkapitány, érdemkeresztje is van. Az a megkülönböztető gond, hogy két buzakalász hajolt fölője, valami olyanformát jelentett, hogy nagy-

és kisajtai Ajtay Tibor ur már rá is szorult a kapitány ur becses pártfogására.

— De hát mi történt itt, amióta nem voltam itthon?

Margit asszony bizony panaszos elkeseredéssel törülgette kezével a szemét. Elifejedte, hogy ilyenkor a finom illendőség csipkével szegett batisztkendő használatát teszi szükségessé.

— Jaj, lelkem gyermekem, ugyancsak meglátogatott az Isten. Elvették mindenünket. Szegény apád azt hitte, hogy a régi világból való jó barátok közt hivatalosodik; tulságos lelkiismeretesen nem is látott a dolga után. Az lopott a keze alatt, aki akart . . . Ha nem lett volna a rendőrkapitány, hogy áldja meg az Isten! még börtönbe is jutott volna.

Eliznek az egész szomorú beszédből az a senki-semmiféle ember ragadta meg a figyelmét. Lám, minő különös szeszélye a sorsnak, hogy a nagy ösök utódának egy Kis Istvánféle jött-ment sietett a segítségére. Meg is kérdezte:

— Hát a régi jóbarátok, a nemes urak nem akarták pártját fogni?

— Nem azok, lelkem. Talán még a vádat is toldották, hogy ők juthassanak az apád helyére. Ez a lelkes ember vitte keresztül, hogy apádat irnoki minőségben alkalmazták a tanácsnál. Másként éhen halnánk mind a ketten.

— Nemes jó szív . . . áldja meg érette az Isten! — mondotta Eliz, s míg a kövér ember arcképét hálásan nézte, egyre úgy tetszett,

lelkességben és kitartásban, melyet e küzdelemben tanusítanak.

Apponyi után Sággy Gyula mondott beszédet a polgárokhoz, akikben a nemzeti ügy bátor harcosait üdvözölte.

Ezután a szálló udvarán megtartották a megyei függetlenségi párt szervezkedő ülését, melynek folyamán Apponyi ismét beszédet mondott és fölhevítte a polgárságot, hogy alakítsa meg a póttartalékosok családjaik segélyező bizottságát és adakozzék a humánus célra. Gyűlés után társaslakoma volt. Apponyi és a képviselők délután visszautaztak Budapestre.

A Máv. újjászervezése.

(Áprilisban életbe lép a reform.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 18.

Még Hieronymi Károly tervezte a magyar államvasutak ügyvitelének újjászervezését, de nem jutott rá ideje. Vörös László, a vasutasok régi barátja, nagy buzgalommal folytatta a reorganizálási munkálatokat, amelyek immár a befejezéshez közelednek és még *ez év április elsején* — mint egy mai félhivatalos jelentés hírül adja — *életbe is léptetik.*

(A reform.)

A reformra vonatkozólag ma a következő hírek kerültek forgalomba:

A reform arra az álláspontra helyezkedik, amelyre a reform keresztülvitelénél a porosz királyi államvasutak helyezkedtek, amelyek a *hivatalnokok számát* tíz esztendő alatt nem kevesebb, mint *kétezerrel csökkentették.* A minisztérium figyelembe fogja venni a reformnál első sorban is azt a körülményt, hogy a kisebb létszámú hivatalnoksereget *jobban fogják dotálni,* akiktől természetesen több munkát is várnak. A szolgálattelepre berendelt hivatalnokokat az igazgatóságtól *kihelyezik a vidékre,* mely 25—30 százalékat teszi ki a hivatalnoki létszámnak.

A magyar államvasutak ügyvitelének újjászervezése dolgában a kereskedelemügyi mi-

nisztériumban tegnap délelőtt tárgyalások folytak. A tárgyaláson Vörös László kereskedelemügyi minisztert Szerényi József államtitkár helyettesítette az elnöklésben. Jelen voltak: *Ludvigh Gyula,* a máv. igazgatóságának elnöke, *Marx János* miniszteri tanácsos, a máv. igazgatóságának elnökhelyettese, *Kotányi Zsigmond* igazgató udv. tanácsos, *Stettina József,* a kereskedelemügyi minisztériumba beosztott min. tanácsos, a vasuti osztály főnöke és *Csöke Ferenc* min. tanácsos, az elnöki osztály vezetője. A konferencia 11 órakor kezdődött és fél 2 óráig tartott. Hír szerint a máv. reorganizációjának kérdése oly előrehaladott stádiumban van, hogy még e hónapban minden bizonnyal életbe lép az új rend.

Az új szervezettel kapcsolatban *harminchárom magas állású vasuti tisztviselőt nyugdíjaznak.* Beszélnek, hogy az újjászervezésre vonatkozó tervekkel *Ludvigh Gyula* elnökgazgató és helyettese, *Marx János* igazgató nem minden részletben értenek egyet.

(Félhivatalos jelentés.)

E hírekkel kapcsolatban — mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi — a félhivatalos *Bud. Tud.* ma a következőket jelenti:

Egy könyvatos révén mai lapok azt a hírt közlik, hogy a magyar királyi államvasutak szervezetének módosítására nézve a kereskedelemügyi miniszter részéről folyamatba tett munkálatok annyira haladtak, hogy az új szervezet még e hónapban életbelép. Ehhez egyik napilap azt az értesülést kapcsolja, hogy az új szervezetnek nem minden részletével ért egyet, *Ludvigh Gyula* elnök és *Marx János* igazgató.

E hírekre vonatkozólag hiteles forrásból kapott értesüléseink szerint kijelenthetjük, hogy a szóbanforgó munkálatok ugyan, mintegy harmadik hónapja rendkívül serényen folynak s hetenkint 3—4 ülésen tárgyalják a szervezet alapjául szolgáló utasítástervezeteket a kereskedelemügyi minisztériumban a m. kir. államvasutak összes igazgatóinak részvételével, de annyira még nincs, hogy az új szervezet e hóban életbeléptethető legyen.

Eddig letárgyaltatott az új tervezet szerint a *minisztérium* ügyköre, a magyar királyi államvasutak *igazgatóságának* teljesen részletes ügyköre, az egyes *főosztályok* belső tagozottsága és részletes hatásköre és most következnek az *üzletvezetőségek,* melyek szervezetének tárgyalására jövő hétre az összes üzletvezetők is berendeltettek a minisztériumba.

Az új szervezet előreláthatólag *április elsején életbeléptethető lesz* és egyéb igen fontos részletektől eltekintve, már most megállapítható, hogy ennek következtében az *igazgatóságnál mintegy 35 osztály fog feleslegessé válni.* Az a hír, mintha az új szervezetre nézve véleményeltérés lenne, merőben téves. A munkálat eddigi részei teljes egyértelműséggel jöttek létre. Egyetlen pont-ra nézve se maradt fenn véleményeltérés.

(A nyugdíjazások.)

Napok óta híre jár, hogy a máv.-nál számos, a 60-ik életévüket betöltött alkalmazottat nyugdíjazni fognak, hogy ezzel a fiatalabb munkaerőnek új működési teret nyissanak meg. Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a tegnapi nap folyamán a kereskedelemügyi minisztériumból *38 magasabb állású hivatalnok nyugdíjaztatása* érkezett le a máv. igazgatóságához. A nyugdíjaztatásokat a máv. hivatalos lapjának legközelebbi száma fogja hozni.

E hírekre vonatkozólag a félhivatalos *Bud. Tud.* a következőket jelenti: Egyik könyvatos a magyar királyi államvasutak hivatalnoki karában nagymérvű nyugdíjazásokról ad hírt. A hír ebben a formájában téves. A magy. kir. államvasutak közel hatezer főből álló hivatalnoki személyzetében természetesen évenként munkaképtelenné válik a személyzet egy része; átlagos számítás szerint a személyzet három százaléka. Ezen átlag szerint a hivatalnoki karban az évenkénti nyugdíjazások száma 180-ra rug. Ha tehát *ma 37 nyugdíjazás történt,* ez nagy számnak egyáltalán nem mondható. A nyugdíjazás csakis olyanokat ért, akik 60. életévüket már rég betöltötték, egy kisebb része pedig évek óta betegség miatt nem teljesít szolgálatot. A nyugdíjazottak legnagyobb része különben is teljes fizetésével egyenlő nyug-

hogy Kis István, az ura rajzolódott a falra: annak a komoly, nemes vonásai szépítik meg a kapitány arcát.

Bizony nem volt lelke, hogy e nagy szerencsétlenségben a maga bajával hozakodjék elő, hogy kifejezést adjon a hőbortos büszkeségnek, mely ilyen végzetes tett elkövetésére ragadta, amikor Kis István egyetlen szóval, egyetlen tekintettel sem bántotta őt, sem senkit.

Ellenkezőleg Kis István épp olyan nemes szívű pártfogója volt mindig a nozzá folyamodó szegényeknek, akár ez a rendőrkapitány; míg ő maga, a nagy ősök sarjadéka, még az ablakot is kívárta utánuk, hogy kibocsássa az avasnak ítélt bagaraszagot. S lám, eza att a saját apja is épp úgy istánciózott a nagy urak előtt, akik ügyet sem vetettek reá, míg a duva pór szűlőtte megkönyörült a gyámoltalanságán.

Margit asszony kisírva magát, a lánya látogatására fordította a szót.

— Még csak meg sem vendégelhetlek, lelkem, Szükségen élünk magunk is, amíg jobb módha nem juttat az Isten.

Eliznek eszébe jutott az elhagyott kényelem a jólét, mely szinte fölös áldást árasztott reá. Mindene volt, tisztelete, tekintélye is, hiszen Kis Istvánt mindenki szerette s a tisztelet nagy fele neki jutott osztályrészül. Hát nem Isten ellen való véték volt e minderről lemondani a beteges büszkeség miatt? Pironkodva, akadozó szóval rebegte;

— Csak éppen látni akartam önöket... ezért jöttem haza...

— Oh, Istenem, Istenem! Ha ez az örömnem volna, hogy neked olyan ádott embert rendelt az ég, el sem is viselhetnék e nagy csapást. A te boldogságod a mi vigasztalásunk... Látod, a nagy ősök nem sokat segítettek a szerencsétlenségünkön... Most már megvallom azt is, hogy képsiket én bántam a tűzbe. Nem érdemelték meg a további gondozást. Legalább egy párszor fölmelegedhetünk a tűzöknél. Több hasznunk úgy sem volt belőlük.

Ez minden bánata mellett felvidámulva kacagott. Ugyan nevetséges gondolat volt is az, hogy a büszke daliák, a fehér arcú ősi nyák tűzre kerültek, hogy egy két napi meleget szerzenek az unokáknak. Ez a tűz volt régi nagyságuknak összes megmaradt sugárzása... Ugy érezte e pillanatban, hogy e nagy autódafé az ő hőbortos büszkeségét is elhamvasztotta.

Estére kelve még egyszer megújult e szomorú jelenet, a mikor nagy- és kisajtai Ajtay Tibor hazakerült a hivatalból. Szegény öreg kopott volt, akár a megvéhédit almárium; szakálla, bajsza kusza fehér tincsekben logott alá. Ha otthon látja így, bizonyos, hogy koldusnak nézi az első pillanatban. Mennyivel különb nála Kis István, a szűcs: van kenyere, ha szegényes is, nem szorul a mások irgalmára. Szegény öreg sírva panaszkodott a sorsáról, mely őt, a nagy ősök ivadékát, egy sorba helyezte a legutolsó diurnistákkal. Már csak a városi szolgák következnek utána, kivéve a dobost, akinek

bőséges mellékkeresete is van a — bakter-séggel.

Eliz jóformán oda sem hallgatott. Folyvást az urára gondolt, hogy vajjon hogy érzi magát az egyedülségben. Kriska néni, a vén szakácsné megvetette-e jó puhára az ágyat, amiként ő szokta, felrázva minden egyes pehelytollát, ha neheztelő bosszankodás nem vette el a kedvét? Szeretett volna otthon lenni, hogy ezt a sok fájdalmas emléket kiüldözze a szívéből,

Másnap korán vissza is indult. Nem volt földi erő, mely ittmaradásra bírhatta volna. Eleget látott a régi büszke, szomorú világhól, hogy örök utáttal forduljon el tőle a lelke, hogy ne kívánozzék a fényes, hazug álmok lengő delibábjai közé. Ugyan szellő volt, akár a galamb, magamagasló, mint bármelyik polgárosszony; szíve eittel nemes megbecsüléssel a veritékező emberek iránt.

A mezőről hazaérkező Kis Istvánnak igazi forró szerelemmel borult a nyakába s mint egy játékos macska, úgy törleszkedett hozzá egész nap.

— Aztán édes, írjon a jó öregeknek, hogy jöjjenek minél előbb. Irja meg, hogy a kezüket csokolom... avagy jobb lesz, ha én írom meg a levél végén, hátha nagyobb örömet okoz.

Kis István elégtlenül, boldogan mosolygott s nyomban írni kezdte a levelet...

dijra szerzett igényt. Egyébként a vasuti szolgálat ellátása természetesen munkaképes egyéneket kíván. Viszont, ha szolgálati id-jüket már betöltött hivatalnokok nem vonulnak vissza, akkor az előmenetelre igényt tartó, ezrekre menő, törekvő fiatalabb alkalmazottaknak nem lehet előléptetésre módot nyújtani, holott erről gondoskodni kell. Különben megjegyzendő, hogy a mávnál ezidőszent közel 160 ily soros tisztviselő van, kik közt azonban csak azoknak szolgálatát mondják fel, akik a közeli újjászervezés alkalmából feltétlenül nélkülözhetők lenének.

Kristóffy, Cseresnyés, Hervay.

(A csanádi alispánt kilakoltatják.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18

Azok az ellentétek, amelyek a szomszédos Csanád vármegye törvényhatósága, illetőleg tisztikara és Cseresnyés János főispán között támadtak, annyira kiélesedtek, hogy a teljesen fölfordult állapotok maholnap egész sereg áldozatot fognak követelni. Azonfölül, hogy a hetek óta folyó háborúság valósággal megakasztotta a vármegye közigazgatását, előállott az a helyzet, hogy azok a tisztviselők, akik a törvényhatósági bizottság tilalmas határozatai folytán rendkívül kényes körülmények közé jutottak, immár bizonyosra vehetik az állásuktól való fölfüggesztésüket, amelyet a főispán intézkedéseivel való szembezállás által idéztek föl.

Hervay István alispánnak állásától történt elmozdítása immár megváltoztathatlan tény s a vármegye volt első tisztviselője a napokban kénytelen lesz kihurcolkodni a megyeházán birt lakásából. Hervay megfölebbezte Cseresnyés János főispánnak azt az intézkedését, amely őt elmozdította alispáni állásától s amely Farkas László árvaszéki elnököt nevezte ki az általános tisztújításig végleges alispán-helyettesé, de a fölebbezés nem ért célt. Cseresnyés János főispán ugyanis tegnap a következő leiratot kapta Kristóffy József belügyminisztertől:

A főispán urnak fölterjesztésére értesítem Méltóságodat, hogy Hervay István alispánnak elmozdítása ügyében beküldött fölebbezését és az ezzel kapcsolatban fölterjesztett ügyiratokat azzal terjesztem vissza, hogy az 1886. évi XXII. törvény cikk 64. szakaszában megállapított kivételes főispáni hatáskör alapján hozott határozat meg nem fölebbezhető s így az ügynek érdemleges bírálatába bele nem bocsájtkoztam.

Ami pedig Hervay István alispán lakásának ügyét illeti, annak a végrehajtása Farkas László alispánhelyettesre tartozik.

Cseresnyés János főispán, aki hétfőn a megyeháza főispáni lakosztályába tette át lakását, ma küldte el a vármegyére a belügyminiszternek ezt a rendeletét és értesítette róla Hervay Istvánt, az elmozdított alispánt, továbbá Farkas László alispánhelyetteset, azzal az utasítással, hogy a rendelet haladéktalanul fogantositandó. Ez annyit jelent, hogy Hervay Istvánt, ha a maga jószántából nem távozik a vármegyeházában levő alispáni lakásból, csendőri karhatalommal költöztetik ki.

Hire jár Makón, hogy a főispán Farkas Józsefet, Makó város polgármesterét, Szojka Kálmán nagylaki, Petrovics Mihály

batonyai és Kövér Béla mezőkovácsházai főszolgabírókat rövidesen fölfüggeszti az állásuktól, mert ők is megtagadták a főispáni intézkedések fogantositását. Egyik békéscsabai lap azt írja, hogy Cseresnyés főispán Jancsovics Pál volt békési főszolgabírókat kovácsházai főszolgabíróvá nevezte ki. Ez a hír mindenestre korai, mert a fölfüggesztés még nem történt meg.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 20. Az aradi csizmakészítő ipartársulat táncvigalma (Iparosház.) — A kisjenői voroskereszt fiókegylet táncestélye (Kaszinó.) — Táncmulatság Berzován (Nagyvendéglő.)

Január 27. A pankotai iparosok táncvigalma (Fehér Kereszt.)

Február 1. Tanítóbál (Iparosház.)

Február 3. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület táncvigalma. — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének táncvigalma (Iparosház.) — A világi önkéntes tűzoltó-egyesület táncvigalma (Magyar király.)

Február 13. Vörös kereszt bál Soborsinban (Arany szarvas.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma.

(=) Mulatság Berzován. A berzováli nagyvendéglőben január 20-án zártkörű táncmulatságot rendeznek. Személyjegy 2 kor., családjegy 3 kor. A tiszta jövedelem a katolikus és izraelita temető bekerítésére fordítatik.

Timon Zoltán iskolája és a kultuszminiszter.

(Betiltott közjózansági előadások.)

Arad, január 18.

Timon Zoltán tanár a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

A közönség köréből számosan kegyeskednek nálam tudakozódní hirdetett nevelési, közjózansági, közbecsületességi előadásaim megkezdésének időpontját illetőleg. A szives érdeklődőket tisztelettel értesítem, hogy a legnagyobb sajnálatomra a közműveltséget előmozdítani szándékozó, önkényes vállalkozásaimban határozottan nincs szerencsém.

Egy év előtt egy lelkesült pillanatomban föltételesem följánlottam Arad népoktatásának céljaira évenként mintegy 40 esetleg 80 korona önkényes adót; nem mintha azt hinném, hogy ez a pénzecske képes volna a város népoktatási ügyét valóban föllendíteni; hanem azért, hogy a közfölvilágosodásnak minden akár szegény, akár gazdag, de becsületes emberre háramló óriási hasznossága felül táplált meggyőződésemet szellemi okfejtésen: „szón, szón, szón” kívül még ilyen anyagi formában is kimutassam. Ezen erőlködésemmek eddig semmi eredménye sem mutatkozott.

Az idén minden föltétel nélkül mutattam készséget 30—36 előadási óra ingyenes tartására — ami a szokásos tanári munkadíjjal mérve 60—100 korona természetbeli adónak felel részéről meg — nemcsak minden föltétel nélkül, hanem azon eltökélt szándékkal, hogy esetleg még a terem fűtési és világítási költségeit is viselni fogom. Ez pedig alig kevesebb további 150 koronánál, — ha az előadások megtartásának más akadályai, pl. részvétlenség nem lenne.

Most meg Budapesten székelő föltétes, hatóságom lépett közbe; és bizonyára jóhiszemű tévedésből, természetiekben nyújtott önkéntes adófizetési ajánlkozásomat mellék-keresetnek minősítván, a tanítókodástól mindaddig eltiltott, míg a felsőbb hatósági engedélyt ki nem nyertem. A hivatalos ügykezelésben a gyorsaság, mint gyakran tapasztalhatni, bosszorkányság. Így egy könnyen megeshetik, hogy az en-

gedély megérkeztéig, — ha csakugyan megérkezik, — rég elmúltak már a tanulásra alkalmas, hosszú és zordon téli esték. Adja isten, hogy a mai érdeklődők tanulási kedve addig ne párologjon el. Mért az én önkéntes tanítási készségem — csak legyen aki bevegye — nem hágy el, ha nem is a sírig, de legalább a betegágyig, vagy a vénhedt erőtlenségig.

Köteles tisztelettel a t. közönség iránt vagyok szolgálja

Timon Zoltán.

Aradmegyei uzsorapör a Táblán.

(Schiller Mór és Skonda László fölmentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A nagyváradi ítélőtábla rendkívül érdekes, bonyolult uzsorapörben ítélkezett tegnap Két aradmegyei úri ember került a vádlottak padjára uzsora büntetéssel vádolva. Az aradi törvényszék ugyanez ügyben több napi tárgyalás után felmentő ítéletet hozott mindkét vádlottra nézve s az ügy a királyi ügyészség felebbezése folytán került az ítélőszék elé.

Skonda László pleskucsi körjegyző és Schiller Mór pleskucsi nagykereskedő voltak a vádlottak, akiket Gyán Zacharia tanító jelentett föl két év előtt uzsora címén az aradi kir. ügyészségnél.

A környéken lakó szegényebb sorsu román emberek — akik leginkább állattenyésztésből, földmívelésből és juvarozásból tengetik életüket — az elmúlt évek rossz termésel folytán kénytelenek voltak kölcsönöket felvenni. Aradi és körösbányai pénzüintézetek segítették őket egy ideig csekélyebb összegekkel, de később kifogyott minden hitelforrásuk és a román falvakban lakó parasztuzsorások kezei közé kerültek. Természetes, hogy így még rosszabbodott a helyzetük. A kölcsönök áldozatai ennél fogva Pleskuca község két legjobb modu emberéhez: Skonda Lászlóhoz és Schiller Mórhoz fordultak segítségért.

A vád szerint Skonda László Acsuca, Gavosdia, Csucs és Nagyhalmagy községekben mintegy huszonegy embernek adott kölcsön pénzt, még pedig minden kamat nélkül. Miután azonban a törlesztések alkalmával az adósok fizetni nem tudtak, önként felajánlották, hogy a kölcsön tőkájének törlesztése céljából kaszálokat, legelőket bocsájtanak a hitelező rendelkezésére.

Schiller Mór terménykereskedő pedig a nagy inség idejében kukoricát adott el a környékbeli lakosoknak. A kukorica árát azonban a vád szerint jóval magasabbra tartotta, mint piaci ára volt. A szakértők kimutatása szerint a piaci ár és a vételár között köbhektoliterenként a következő arány volt: 12 korona piaci ár mellett 17 korona, 48 korona helyett 90 korona, 24 korona helyett pedig 54 korona volt a vételár.

Pleskuca község tanítója feljelentést tett a jegyző és a kereskedő ellen az aradi ügyészségnél, mely a lefolytatott vizsgálat alapján Skonda László ellen 21 rendbeli, Schiller Mór ellen 19 rendbeli uzsora vétségéért emelt vádat. Az aradi törvényszék néhány hónappal ezelőtt vette tárgyalás alá az ügyet, de minthogy az előterjesztett bizonyítékok alapján nem látta fenforogni az uzsoravétség kritériumait, mindkét vádlottat felmentette.

A tegnapi tárgyaláson az ítélőtábla tanácsa a következőképp alakult meg: elnök Urbán Adolf, előadó Kepes L. Miklós, bírák Harmatny Károly, Molnár Géza, Balogh Samu, tanácsjegyző Szolnok Jenő dr. A vádatóságot Kurovssky Ferenc főügyész helyettes képviselte, Schiller

Mórt *Radó* Károly dr. aradi ügyvéd, Skonda Lászlót pedig *Teleszky* Béla dr. nagyváradai ügyvéd védte. A vádlottak személyesen is megjelentek.

A tárgyalás reggel kilenc órakor kezdődött. *Kepes* L. Miklós ismertette a per anyagát. Az ügy előadása az egész délelőttöt igénybe vette.

Délután *Kurovszky* Ferenc főügyész helyettes vádbeszédére került a sor. Csaknem két óra hosszat tartó beszédben bizonyította, hogy az első bíróság ítélete nem felel meg az anyagi igazságnak. Vázolta a szegény tudatlan nép kulturális állapotát, amelyet vádlottak felhasználtak oly módon, hogy burkolt jogügyletek által az adósoktól uzsorakamatot szedtek.

A vádbeszéd után *Radó* Károly dr. terjesztette elő Schiller Mór védelmét. Fejtette, hogy itt burkolt jogügyletek nem fordultak elő, mert az adósok önként ajánlották fel a pénzt a kukoricáért.

Teleszky Béla az uzsoravétség összes kritériumait felsorolja és kimutatja, hogy Skonda László kölcsöneiből egyáltalában nem lehet uzsora vétségre következtetni. A földek, amelyeknek használatát az adósok a tőketörlesztés fejében engedték át neki, egyrészt nagyon csekély kiterjedésűek voltak, a legnagyobb egy katasztrális hold, másrészt pedig oly soványak, hasznavehetetlenek, hogy a hitelező még a tőkét sem tudta azok használatából visszakapni.

Este fél nyolckor hirdette ki *Urbán* Adolf elnök a tábla ítéletét, mely az első bíróság ítéletét helybenhagyva, mindkét vádlottat felmentette a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

Harc a főispánok körül.

(Selmechánya és Turócmegye.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18.

A főispáni beiktatásoknak botrányokkal és bonyodalmakkal telített krónikája egyre vastagabb kötetű nővi ki magát. Mindegyik napnak megvan a maga installációs botránya, így a mainak is. Hontmegye és Selmechánya város új főispánját, *Szabó* Mihályt, aki decemberben hiába hívta össze a megye, majd a bányaváros közgyűlését installációra, ma Selmechányán, több bizottsági tag jelenlétében beiktatták s az új főispán már gyakorolta is azt a jogkört, amely őt az eskü letétele után megillette. A másik főispáni esemény híre Turócmegyéből érkezik, ahol már a múlt héten installálták *Köcsön* Lajos főispánt. Itt újabb bonyodalmak vannak készülöben a főispán és a törvényhatóság között folyó háboruságnak, amelynek már áldozata is van, a mennyiben az egyik község bíráját felfüggesztették állásától.

(A selmechányai installáció.)

Selmechánya, január 18. Ma délelőttre hívták egybe *Szabó* Mihály főispán installációjára a városi közgyűlést, mely a múlt hónapban meghusult. A városban nagy terrorizmussal iparkodnak megakadályozni a közgyűlést. A rendet a csendőrség emberfeletti erőfeszítéssel tartja fenn, de a terrorizmust még így sem képes meggátolni. Előkelő törvényhatósági bizottsági tagok tisztelegtek ma az új főispánnal és sajnálkozva jelentették ki, hogy saját és családjuk testi épségét tennék ki veszélynek, ha részt vennének az installáción. El is határozták a bizottsági tagok és a megyei tisztviselők, hogy nem vesznek részt a főispáni installáción, melyet a terrorizmus decemberben is megküsi-

tott. *Szinyay* József polgármester jelentette a főispánnak, hogy *Sziancsay* Miklós főjegyző, *Vérés* József aljegyző, *Altman* Imre gazdasági tanácsos szabadságot kértek tőle, amit ő meg is adott nekik. Egyben kérte a főispánt, hogy az adminisztráció rendes menete érdekében intézkedjék a szabadságra ment három főtisztviselő helyettesítése iránt. A főispán rögtön intézkedett és *Molnár* Dezső budapesti ügyvédet főjegyzőnek, *Kutassy* Gusztávot aljegyzőnek és *Bárfay* Géza esztergomi nyugalmazott közgyámot, a Szabadság szerkesztőjét gazdasági tanácsossá nevezte ki, akik a hivatali esküt nyomban letették a polgármester kezébe és mint törvény szerint a törvényhatóságnak tagjai, az installáló közgyűlésen részt vesznek. A főispán lakása és a városház előtti téren katonaság tartja fenn a rendet.

Selmechánya, jan. 18. *Szabó* Mihály főispán délelőtt tíz órakor a főispáni lakásból a városházára ment. Utközben az egyik ház nyitott ablakából egy főiskolai tanuló szidalmazta a főispánt. A gyalázkodót letartóztatták és minősített becsületsértés miatt megindítják ellene az eljárást. Egyéb incidens nem fordult elő. A főispán a tanácssterembe vonult, ahol néhány bizottsági tag jelenlétében letette a hivatali esküt. Jövő működéséről tartalmaz programot adott és hangsúlyozta, hogy minden törekvése oda fog irányulni, hogy a város jólétét emelje, minden képességével támogatni fogja a tisztikart a közügyek ellátásában. A beszédet a hallgatóság megéljenezte.

Selmechánya. Az installáció után *Szinyay* József polgármester megkérte *Szabó* Mihály főispánt, hogy eszközölje ki a kormánytól a bányászati és erdészeti akadémiának újból való megnyitását, mert a főiskola bezárása nagy kárt okoz a város polgárságának. A főispán kijelentette, hogy kezdeményező lépéseket nem tehet, de hajlandó a főiskola megnyitása iránti kérelmet pártolni, ha biztosítékot kap arra nézve, hogy az előfordult sajnálatos események nem ismétlődnek. Nincs szándéka, hogy a főiskolai ifjuság ellen megtorló intézkedéseket tegyen, de köteles a rend fentartásáról gondoskodni.

(A turóci zavarok.)

Turóc-Szent-Mártonból táviratozzák: *Beniczky* Kálmán alispán január 28-ára közgyűlést hívott egybe, amelynek napirendjén az alispáni jelentést és a *Köcsön* Lajos főispán által e hó 13-án egybehívott és megtartott főispáni beiktató közgyűlésről felvett jegyzőkönyv felől tárgyalást tűzték ki. Valószínűnek tartják, hogy a főispán beleegyezése nélkül összehívott közgyűlés megtartását nem engedik meg és a bizottsági tagokat a megyeházára nem bocsátják be. Ebben az esetben a közgyűlést máshol tartják meg. A hangulat különben megyeszerre mérsékelte. A rend biztosítására e hó 21-én 100 csendőr érkezik Turóc-Szent-Mártonba. *Beniczky* Kálmán alispán *Ruttkai Matusovics* József, ruttkai községi albirót ezért, mert a közgyűlés határozata ellenére a beiktató ülésen részt vett, felfüggesztette állásától.

(A zempléni főjegyző.)

Sátorajauhely, január 18. Ma délután negyven csendőr vonult a megyeházára. Ennek látására nagy tömeg verődött össze a megyeháza előtt, mert híre járt, hogy a főispán *Thuránzsky* László főjegyzőt karhatalommal fogja eltávolítani.

A főjegyző hivatalos helyiségében a vármegye főtisztviselői és sok bizottsági tag várta a történelmüket. Rövid idő múlva belépett *Kispál* Sándor alispánhelyettes és távozásra szólította föl a főjegyzőt, aki azt felelte, hogy csak

karhatalomnak enged. Erre belépett egy csendőrhadnagy, majd miután a főjegyző neki is tagadó választ adott, nyolc csendőr jött a terembe. *Thuránzsky* a csendőrök sorfala között elhagyta a helyiséget. Az utcán egybegyűlt tömeg zajosan megéljenezte a főjegyzőt.

Az élet regényeiből.

(A rossz asszony, a házibarát és a szerelmes leány.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18.

Az élet rémregényeinek legsötétebb kategóriájába tartozik az az esemény, amely ugyszólván teljesen fölzavarta most egy szomszéd város lakosságának nyugalalmát. Az a keserű igazság, hogy mindegyik bűn méhében egy másik bűn rejlik, megdöbbentő módon nyert belgazolást az alább elbeszélte esetben, amely megható és megrendítő epizódokkal bővelkedik. Egy könnyűvérű asszony házasságtöréséből indul ki a rémregény, melynek következő fejezete a megcsalt férj virágzó üzletének csődje, majd egy leány szerelmes szívének összetörése, a katasztrófa pedig az álmalban csalódott leány öngyilkossága.

Az élénk forgalmu kis városban — úgy beszél el az esetet tudósítónk távirati értesítése — már évekkel ezelőtt szárnyára vette a hír, hogy egy tekintélyes üzletember, aki szép vagyonra tett szert virágzó üzletével, hatalmas szarvakat visel a homlokán. Felesége, egy magas termetű, fekete haju, kék szemű menyecske, érdekből lépett véle házasságra és hogy a szerelem is megkapja a magáét, kegyeibe fogadott egy csinos fiatalembert. A férj eleinte nem tudott neje kalandjairól, bár a fiatalember állandó vendége volt a háznak s az asszony ritka ügyességgel csinálta a játékokat. Három évvel ezelőtt rábeszélte az urát, hogy a barátja számára üzletet rendezzen be. A jeles ifjunak tulajdonképen arra a célra kellett a házibarát szerepe s a szép asszony szerelmét csak eszközül használta föl a maga anyagi fölvirágoztatására. Többször fizetésképtelenséget jelentett be, de a tönkrejutást mindankor elkerülte, mert az asszony mindannyiszor kifizette az urával az ifju tartozásait.

Az ifju kereskedő kalandos üzelmel egyre nyomasztóbb hatással voltak a derék üzletemberre, kinek adóságai végül annyira fölzaprodtak, hogy a múlt héten 30.000 korona adóssággal csődbe került. A csőd elrendelését követő napon az asszony barátja megszökött a városból és magával vitte a pénzt, amelyet a csődbe került ember jószívűsége révén szerzett.

Itt kezdődik ennek a sötét regénynek a legmegdöbbentőbb részlete. Az üzletembernek volt egy nevelt leánya, aki mostanában lett tizenöt esztendő, kifejlett, szép leány. Az asszony mindig azzal az ürügygel fogadta a fiatal ember látogatásait, hogy neki szánta feleségül nevelt leányát, aki beleszeretett a nevelőanyja udvarlójába.

Most aztán, hogy a családfele csődbe került, a fiatal kereskedő pedig megszökött, a leány is tisztán látott, mert a városban szárnyra kelt hírek az ő fülét sem kerültk el. Hogy megmeneküljön a családját ért szegényen elől és ne legyen kénytelen elviselni az anyagi tönkrejutással járó nyomorúságokat, tegnap délelőtt bezárkózott a szobájába és nevelőatyja forpópisztolyával halántékán lökte magát.

Mikor rátörték az ajtót, már nem volt benne élet. Ma délután temették el nagy részvét mellett.

Börtönre ítélt jegyzőség.

(A galsai község házasságkötője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A galsai község házában nemrég nagy izgalmat okozott, hogy a csendőrség minden előzmény nélkül, hirtelen letartóztatta Mihelics Márton községi irnokot, akire kiderült, hogy Komáromban sikkasztást követett el s emiatt a komáromi királyi törvényszék már régebben körözte. A fiatal bűnöst a csendőrség még a letartóztatás napján elszállította Komáromba.

Fóthy Zoltán galsai jegyző a letartóztatás folytán gyanút fogott s utána nézett, vajjon nem követett-e el a rossz utra tévedt fiatalember az ő hivatalában is szabálytalanságokat? Csakhamar rájött, hogy Mihelics tényleg több esetben meglopta a községi pénztárt s az ügyfeleket is. Így Dolga György kiskorú galsai lakos részére felvett 68 korona 30 fillért, betegsegély címén, miután ezt az összeget kiutaltatta az árvaszékkal, azt hozva fel indokul, hogy Dolga nagybeteg. Később kitént, hogy a fiúnak nem volt semmi baja sem s hogy a pénzt Mihelics a maga céljaira fordította.

Balázs Petru, községi bérlet 68 koronát küldött az árvaszékhöz bér fejében. Mihelics 8 koronát befizetett, s később a pénztárkönyvben egy 6 os számot írt a 8-as elé, hogy a hiányt leplezze. Petru György kör-közgyámot is megkárosította, még pedig úgy, hogy egészen mártartalmu okiratokat íratott alá a csupán románul beszélő emberrel, mint aminőket felolvasott és lefordított neki. A közgyám anyagilag felelős lévén, Petru több száz korona erejéig megkárosodott. Ezenkívül még adóhivatali nyugtákat is hamisított Mihelics.

Ma ítélték a rossz utra tévedt fiatalember felett az aradi kir. törvényszék Bittó József elnöke alatt. A vádat Szokolczay Lajos kir. ügyész képviselte. Mihelics Márton, akit Komáromból kísérték át a csendőrök, nem is tagadta bűnét s a törvényszék rövid tanácskozás után 7 havi börtönre ítélte el.

Mihelics Paulison is volt jegyzőségéd Bildhauer Adalbert mellett, s ott fegyelmit kapott a nyakába bűnös pénzkezelés miatt. Akkor azonban sikerült neki a dolgot úgy feltüntetnie, mintha csak a nyugta késedelmes beszolgáltatásával követett volna el hanyagságot, s mivel a kárt is megtérítette, megszüntették ellene az eljárást. Akkor több hétre eltűnt, majd Galsára ment, ahol utólérték a csendőrök.

Zsúr-témák.

A tombola.

Révteleg szemekkel tekintek végig legényszobám fölött, az író és dohányzó asztalon, keresek valamit, ami nem odavaló, amire már reáuntam, a miről lekopott az aranyozás, kuta ok, fürkészek valami után, aminek letörtött a füle, ami elcsorbult vagy kitört a lába. Nem látok semmit, ami az izésemet sérti, mindennek megvan a maga helye és az egész berendezés ép, erős, alkalmas; akárcsak egy ujonc. Fáradtan teszem le a hirlapot, behunyom szememet, talán a sötétben megragad egy fényes gondolat, ami megment.

Minden hiábavaló. Nincs semmi, ami nem kell, mindenre szükségem van, ami köröttem van és bármitől megválni nagyon, de nagyon fajna. Pedig valamitől meg kell válnom, valamitől fel kell áldoznom a jótékony cél érdekében. Hiszen tombola lesz, amit oly körültekintéssel és tapintatosan rendeznek, akár egy francia négyes, sőt oly ügyességet fejtenek ki a melyek e téren, hogy még a földön, lábatlan

jóságokat is tombola nyeremények alakjában, drága pénzen reá szózzák az ember nyakába. Végigolvasom az újságban az ajándékozók névsorát és a felajánlott tárgyak tömegét. Egy likör készlet, egy kávé készlet, egy nipp, egy ekszerdoboz, egy szobor, egy diszes váza, egy regény és sok más fényűzési tárgy.

Nekem ilyesmi nincsen.

Elmegyek a jótékony bárra, megnézem a szépen felszített állványt és látok rajta sok hitvány cserepet, üveget, bonbonniert, konyakos poharat, rikikült, parfümöt és más magyar specialitást. Mind ez oly ismerős. Mintha már tavaly, sőt tavaly előtt is láttam volna e tárgyakat valahol... De hol? Behunyom szememet, eszmélni kezdek s csakugyan eszembe jut, hogy a régi tombolák nyereményei e tárgyak, amit ismét ideküldöttek, ezeket megint ki sorsojják, otthon őrzik a legközelebbi tomboláig, s ha csak nem ehető vagy iható: ismét ideküldik. Egy évig törölgetik róluk a port a szobaleányok, talán a vázaknak a másik fülét is letörik, a hat személyes mokka készletből már csak hárman bírnak egyszerre feketézni és a diszes nipp gipszszel van össze ragasztva.

Bosszuság fog el, ha ezt a pávatollas, művirágos lomtárt látom és igazán sajnálom, hogy a jószívű adakozók nem küldenek tombola-tárgynak egy-egy pár meleg kegyűt, harisnyát vagy kendőt, ami sohasem kerülne ide vissza, de tombolna örömeben az a szegény gyerek, akinek hideg télen odaajándékoznám. Ez lenne az igazi tombola!

Bandi.

A detektív-király előadása.

(A bankrablások titkaiból.)

Arad, január 18.

Pinkerton, a híres amerikai detektív-király előadást tartott a bankrablókról St-Luisban kollektív számára. Ebből az érdekes és tanulságos előadásból közöljük a Magyar Jogászság nyomán a következő adatokat:

A tulajdonképeni betörő első sorban kémet küld ki, aki valamely csavargó-bandának fiatal tagja. Ezt a kémet, aki fiatalságánál és ártatlan arckifejezésénél fogva senkiben sem kelt gyanút, aki azonban nem rendelkezik azzal a testi erővel és bátorsággal, amely magához a betöréshez szükséges, a *yeggek* nyelvén *vig macskának* (Gay Cat) nevezik. A *vig macskát* házalónak vagy koldusnak öltöztetve, valamilyen kis városkába küldik, hogy kipuhatólja, van-e ott rendőrség, elűjáró vagy éjjeli őr; vajjon az az őrzet az egész éjszakára terjed-e ki, milyen a világítás, honnan lehet a legjobban egy meghatározott bank helyiségeibe behatolni, milyenek a boltzatok, milyen szerkezetűek a pénzszekrények és végül hogyan lehet a legkönnyebben menekülni. Amíg a *vig macska* házalva, vagy koldulva csavarog, szorgalmasan tanulmányozza a tehervonatok menetrendjét, megjegyzi, hol vannak a víztartók és szénraktárak, mert ott rendszerint lehet tehervonatot találni, amely nagyon alkalmas az észrevétlen menekülésre; kikutatja, hol őrzik a targoncákat, hol vannak könnyen megközelíthető kocsi-színek és ló-istállók, melyek lehetővé teszik a zsákmány gyors elszállítását és előmozdítják a menekülést. Mindezeket a részleteket a *vig macska* haladóktalanul közli a *yegg banda* vezérével, aki ennek alapján tervezi és előkészíti annak a banknak a kifosztását, mely a legkevésbé nehézséggel jár. Ezeknek a betöréseknek is megvan a maguk évadja, mely a hosszú éjjelek beálltával kezdődik. A *yeggman* sohasem dolgozik holdvilágnál.

A legtöbb *yegg* mostanában a bankok pincéiben és pénzszekrényeinél *nitroglicerinnel* dolgozik, csak kevés esetben használ dinamitot.

Az ügyesebb *yeggmanok* tudják a módját, hogyan lehet dinamitból nitroglicerint készíteni. Az így nyert nitroglicerint az óvatos *yeggman* kaucsuk edénybe tölti, a könnyelmű ellenben gyakran, — tekintet nélkül a vele járó veszélyre — üvegben hordja magával. A *yeggek* nyelvén a nitroglicerint *olaj*-nak nevezik.

Azok az egyének, akik közvetlenül végrehajják a betörést, illetve robbanóanyaggal fölrobbantják a pénztári szekrényeket, rendszerint másodmagukkal dolgoznak, miután előbb valakit megbiznak az őrállással. Az őrnék feladata megakadályozni, hogy bűntársait elfogják. Azok a *yeggek*, akik a betörésben közvetlenül résztvesznek, a betörés előtt semmi áron sem mutatkoznak nappal a betörés s helyének közelében, nehogy valaki felismerje őket, hanem vagy valamely közeli nagyobb városból közvetlenül utaznak a betörés színhelyére, vagy pedig az éj beálltáig valamely közeli erdőben, vagy bozótban rejtőznek. A betörést rendszerint éjfél tájban, illetve éjfél és hajnali három óraker követik el. A *yeggek* állig felfegyverkezve látnak a munkához. Minden *yegg* revolverrel, vagy befuttatott csövű Remington-pisztollyal van ellátva. Az őrszemeket a bank közvetlen közelében állítják fel s utasítják, hogy minden hivatalos vendéget *irgalmatlanul lelobbjenek*.

A betörők a boltzott helyiségek, vagy pénzszekrények ajtajának hézagait közönséges jól föláztatott mosószappannal kenik be, az ajtó felső szélén egy kis nyílást hagynak, melynek peremét szappannal kenik be. Ez a nyílás tölcserül szolgál. Ide öntik be a nitroglicerint, melyet *leves* nek neveznek. Miután a nitroglicerint beszivárgott, azt gyújtószinor segítségével fölrobbantják. Többnyire már az első robbanás szétrepesztli az ajtót, ha nem, ismétlik a robbanást mindaddig, míg a pénzhez férközhetnek. Természetesen minden robbanás nagy zajjal jár, hogy tehát a betörők eltereljék a figyelmet, előbb néhány revolverlövést sütnék el, hogy azt a látszatot keltsék, mintha nagy veszekedés folyna; a revolverlövés persze minden kíváncsi embert távol tart. A mikor a robbanás okozta füst eloszlott, a *yeggek* zsebre vágják a pénzt és valamely keresztülrobbogó vonaton, esetleg lopott kocsik, vagy targoncák segítségével menekülnek. Ha gyalogszerrel kell menekülniök, akkor nappal elrejtőznek és csak éjjel bujdosnak, mindaddig, amíg üldözésüket a rendőrség beszünteti. Ezek az emberek a gyilkosságtól sem riadnak vissza és teljesen mindegy nekik, egy vagy tíz ember lakik-e a banképületben. Sok esetben az épület a robbantás következtében összedől, vagy kigyulad.

Botrány a temetőben.

(A pap és a szociálista agitátor.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Egy aradmegyei rendkívül érdekes izgatási bűnpörrel foglalkozott tegnap a nagyváradi kir. tábla. A bíróság tanácstermében annak az örökös ellentétnek, áthidalhatatlan gyűlötségnek színes drámai jelenete ujjult fel, amely a vallás és szociáldemokrata világlátás között él.

Aradmegyében, *Megyesbodzásom* a szociáldemokraták erős táborra szerveződtek már. Egyletekben hirdetik a szociáldemokrata elveket, felolvasásokat tartanak és a községbeli plébánosokkal: *Mihályfy* Gyulával örökös ellentétben élnek. Mert a szociálistáknak nem kell a vallás, a plébános pedig a szószékről beszél ellenük.

Tavaly télen történt, hogy a faluban meg-

halt egy szegény földműves asszony. Nagyon vallásos volt életében, elhívták temetésére a plébánost, Mihályfy Gyulát. De megjelentek a koporsó mellett az elvtársak is vörös koszorúval. A beszterelés után a helybeli agitátor, Varga Lajos beszédet mondott a koporsó felett és munkás dalokat énekeltek. Azután megindult a tömeg. Itt történt az első konfliktus. A szociálisták lassan haladtak a koporsó után, a plébános pedig odaszólt, hogy gyorsabban menjenek. De szavának senkise engedelmessékedett. A plébános haragosan fordult a tömeg felé:

— Hogy az istennyilla csapjon belétek átkozott szociálisták!

A temetőben megint különös dolog történt. Amikor a szegény földműves asszonyt elhantolták, a pap észrevette, hogy a sírásók sirgödőt ásnak ott, ahol a telkesgazdák sírjai fekszenek. Megkérdezte és megtudta, hogy valami cigány-asszonynak ásnak sírt. Ezen mód felett feldühösödött és összeszidta a sírásókat.

Ekkor előlépett a tömegből Varga Lajos, felállt a legmagasabb sírra és lázító beszédet mondott a plébános ellen. Azt mondta, hogy az olyan papot, aki istennyilával átkozza népet és még a temetőben is különbséget tesz cigány-asszony és telkesgazda között, *kikellens verni a faluból*. A beszéd hatása alatt a nép dühe annyira fokozódott, hogy a plébánosnak valósággal menekülni kellett a temetőből.

Az ebből támadt bünpör első tárgyalása az aradi kir. törvényszéken volt, ahol Varga Lajos beszédében *osztály ellen való lázítást* láttak és azért *három heti* államfogházra ítélték.

A nagyváradi kir. ítélő tábla tegnap foglalkozott ez ügygel. *Urban Adolf* táblabíró előlépett, a védhatóságot *Kurovsky Ferenc* főügyész helyettes képviselte, a védelmet *Némethy Ferenc dr.* látta el. A védő azt vitatta, hogy Mihályfy Gyula plébánost nem lehet az egész papi osztállyal azonosítani, már pedig Varga csak Mihályfy ellen beszélt. Legfeljebb tehát becsületsértésről lehet szó és nem osztály ellen való lázításról.

A kir. tábla elfogadta a védő álláspontját és az aradi törvényszék ítéletének megváltoztatásával, csupán *becsületsértésben* mondotta ki büntetésnek Varga Lajost és azért *3 napi fogházbüntetéssel* sújtották. Az ítélet jogerős.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Rip van Winkle, operett. (Páros bérlet.) Szombat: Parasztszívek, népszínmű. Bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)

* Tiszturak a zárdában. Még a Leszkay-rezim idején gyakran adták Varney-nek ezt a mulatságos operettjét, amelyet az aradi közönség, úgy látszik, nem szívesen nélkülözött Zilahy igazgatósága alatt. Erre mutat legalább az a körülmény, hogy a meglehetősen kopott operettet ma zsúfolt ház nézte végig, amely zajosan tapsolt. Sz. *Rontay Boriska*, *Kaposy Józsa*, *Faludy Károly*, *Hunyady József* és *Várnay Jenő* énekének és játékának.

* *Parasztszívek*. *Balassa Armin* és *Szalóki Eiek* 3 felvonásos népszínművének szombaton lesz a bemutató előadása. A premiéren *Balassa Armin dr.*, az egyik szerző is jelen lesz. A *Parasztszívek* az első népszínmű, amelyhez *intermezzo* zenét is írtak. A darab, melynek második előadása vasárnap lesz, hihetőség igen nagy sikert fog aratni. A bemutató jegyeit péntek reggeltől árusítja a színházi pénztár.

* *Kossuth matiné*. A *Kossuth-matiné* előkészületei nagyban foglalkoztatják a színház személyzetét és vezetőségét. A *Johannes Mái főpróba* próbál holnap kezdődnek, ugyancsak a

Szerenissimus jelenetekből is. Rendkívüli érdeklődésre számíthat a *János vitéz verseny*, mely a darab keretében *Hunyady József*, *Zsigmondy Anna*, *Fenyvesy Margit*, *Borbély Sándor*, *Nyárai Antal*, *Faludy Károly* és *Benkő Gizike* között fog lefolyni. A matiné előkészületei annyi munkát igényelnek, hogy a tervezett 26 ika helyett e hó 28 ikára, vasárnapra kellett halasztani. Kezdeté délelőtt fél 11 órakor lesz. A jegyeket már árusítja a színház pénztára.

* *A Müttermüller-hangverseny*. A közönség felkérte, hogy a vasárnap, január 21-én délután 5 órakor a Fehér Kezest szálló nagytermében tartandó hangversenyre előjegyzett jegyeket íj. Klein Mór könyvkereskedésében kiáltani szíveskedjék.

Világhírű cirkusz Aradon.

A második Barnum-csoda.

Buffaló Bill jön!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Buffaló Bill jön! — ez a reklám jelszó fogja nemsokára beharsogni az országot üles tarka plakátokon. És június havában, ha ugyan addig másként nem alakulnak a körülmények, szenzációs látványossága lesz *Aradnak*. Egy világhírű, a Barnum meseszerű cirkuszával versenyző társaság: a *Buffaló Bill's Wild-westi társaság* fog Aradra érkezni és itt az egész város és környék közönségének — délután este — két előadást tartani. A nagyszabású és speciális amerikai társaság a nyáron az ország valamennyi nagyobb városában meg fog fordulni, s őszre, amikor lázba hozza — és kiűrti — a zsebeket, ismét vissza vitorlázik Amerikába.

A közönségnek még emlékezetében van a Barnum-láz. Hát ennél csak hatalmasabb lesz a *Buffaló Bill-láz*, amely ha meg is koppasztja a közönség pénzesztárcáját, meg lesz az az egy haszna, hogy egy napra hatalmas idegenforgalmat csinál a városnak.

A *Buffaló Bill* név különben nem egészen ismeretlen az aradi közönség előtt. Tavaly nyáron sokat szerepelt a lapokban, amikor itt járt a vállalatnak egyik ügynöke és magyar csikós legényeket szerzöttetett a társulathoz. *Buffaló Bill* vállalata ugyanis főképp a lovaglóművészet, a bravuros lovaglást kultiválja s emellett az összes hadseregek katonai díszmutatványával szórakoztatja a közönséget. A vállalat már több mint két év óta *Párisban* van s oda vitték ki tavaly az Aradról szerződött lovaglegényeket, akik részint mint magyar csikósok, részint mint huszárok lovagolnak az előadásokon. A vállalat méreteiről egyébként fogalmat adhat, hogy személyzete több száz ember, lova körülbelül 500 van s az egész vállalatot öt különvonat szállítja egyik városból a másikba.

A vállalat igazgatósága a játszási engedély iránt már megkeresést intézett Aradváros tanácsához. A társaság leveléből nagyon sokat tanulhatnának azok, akik még mindig nem tudják, vagy nem akarják tudni, hogy Magyarország Magyarországon van. Az amerikai direktió ugyanis magyar levelet küldött a városnak. Igaz, hogy a stílusa nem kifogástalan, de a hibákat is erénynek kell tekintenünk ilyen esetekben. A *Buffaló Bill* kérvényéből a következő érdekes részleteket emeljük ki:

A látványos előadások éppoly alapon vannak tervezve, mint a hogy a vállalat azokat 1889. évben Németországban és évtizedek óta Amerikában, Anglia és Franciaországban űzi,

valamint épp úgy, mint ezen előadások odajövetelünk előtt előzőleg *Budapestben* lesznek megtartva.

Miután ezen vállalat a maga nemében egyike a legnagyobbaknak a világon, a közönség biztonságát illetőleg semminemű kifogások nem merülhetnek fel, melyért nemcsak jó hírnévünk, melyet a társaság itt, valamint Amerikában, Angliában és Franciaországban szerzett, nyújt biztosítékot, hanem azon körülmény is, hogy mint azt egy későbbi bizonyítás meggyőzően fogja mutatni, berendezéseink oly stílusban vannak elkészítve, hogy a közönség legszigorubb és legmesszebbmenő követelményeinek, világítást, be és kijáratot és egyéb biztonságokat illetőleg minden tekintetben minztaszzerűen megfeleljenek.

Az előadásra vonatkozólag a következőket bátorodom megjegyezni: A rutatványok, mint szokásos, a magunkkal hozott sátrakban történnek, nagyobbára *lovaglóművészetekből* és különböző népfajok összes *katonai díszmutatványai*ból állanak és több száz, körülbelül 500 lóval lesz bemutatva és az előadások naponta délután és este lesznek megtartva.

Az aréna egyrésze és a közönség vízmentes ponyvakkal fedett és bekerített *sátrakban* lesz, míg az előadások szabad ég alatt mennek végbe. A zenét a saját zenekar szolgáltatja, a villamos világítás mozgó gőzgépek segítségével lesz előállítva. Az összes sátrak felépítése a megérkezés napján 4 óra alatt, a leszerelés az indulás napján 1 óra alatt történik meg. A vállalat személyzetének, lovainak és kellekeinek szállítását a vasutakon, a vasut igazgatóságával történt megállapodás, megegyezés alapján *saját ő vonalján* eszközöli.

A sátrak felépítéséhez lehetőleg egy lapályos hely szükséges, körülbelül 400 négyszögöl területtel. Miután a sátrak és kocsik egyszerűen lesznek felállítva, alapokra nincs szükség.

Elítelt herceg.

(*Porcia Aladár pöre.*)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 18.

A múlt év nyarán *Porcia Aladár* herceg, Görz és Gradiska örökös főudvarmestere, állítólag megbízást adott *Bernstein Sándor* fővárosi kárpitosnak, hogy egy villát butorozzon be, amelyet majd ő töle bérbé fog venni. A kárpitos el is járt a megbízásban, de eredményt nem ért el, mire kártérítést követelt idővesztesége és költségei fejében a hercegtől. Személyesen, utóbb pedig 1905. október 10-én levélben is megismétele kérését, illetve költségeinek kifizetését újra sürgette. Erre a sürgető levélre a herceg a következő levelet intézte *Bernstein*hez:

Folyó hó 10-én kelt szemtelen zsaroló levelére értesitem, hogy én önt soha az életemben nem láttam, és így önnel megbízást sem adhattam.

Hogy ennyire terjedjen a zsidó szemtelenség, azt már még sem hittem, figyelemzetem, hogy bennem emberére akadt. — Csodálatos hogy az ilyen zsaroló embereket nem tartja az állam saját kosztján — mindenestre reá szolgál.

Kérje attól a kártérítést, aki magát fel fogadta vigécnak, én zsidónak soha megbízást nem adtam, nem is fogok.

Ha folytatja szemtelenségét, feljelen tem zsarolásért.

Hg. *Porcia Aladár*

Görz és Gradiska örökös főudvarmestere.

Bernstein a herceg levelét a büntető bírósághoz vitte s ott panaszt emelt *Porcia Ala-*

dár ellen becsületsértés címén. A följelentés tárgyalását *Schmidt* Albin dr. bírómára tűzte ki.

Maga a herceg nem jelent meg személyesen, hanem az ügyvédjét, *Horváth* Kálmán dr.-t küldte el, aki beismerte, hogy ügyvéte írta a levelet. Erre a bíró *Vidor* Jenő dr. ügyvéd panaszának a meghallgatása után Porcia herceget 100 korona pénzbüntetés, esetleg tíz napi fogházra ítélte. Kötelezték ötven korona költség fizetésére is. Ebben úgy az elítélt képviselője, mint a panaszos kereskedő megnyugodott.

Kossuth harcias levele.

Eltűnt béke-remények.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18.

A miniszterelnök tegnapi audienciája után is változatlan a helyzet. Ami a viszonyokból ítélve annyit jelent, hogy ha a koalíció hamarosan nem csinálja meg a kibontakozást, akkor eljön az „erősebb rendszabályok” korszaka. Az ilyen súlyos politikai helyzettel rendesen velejár a sok rémhír is, tehát nagyon óvatosan kell fogadni az önkényuralomról, házfeloszlatásról és más szenzációs politikai tervekről szóló híreket.

Nincs béke.

A békéről ma semmi hír sincs. Ellenben feltűnést kelt az a hír, hogy *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök holnap vagy szombaton ismét Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg a királynál.

A koalíció vezérei ma nem tanácskoztak, de akik érintkeztek velök, azok tapasztalhatták, hogy nagyon pesszimistikus véleményük van a helyzetről. Nem bíznak a kibontakozás sikerében, mert azt tapasztalják, hogy Bécsben nincsen hajlandóság az engedékenységre.

Kossuth levele.

Kossuth Ferenc a miskolci nagygyűléshez ma levelet intézett, melyben egészségi állapotára való hivatkozással kimentí távolmaradását, majd áttér a politika eseményeire és többek között a következőket mondja:

Hazánk alkotmánya veszélyben van. Bebizonyult, hogy alkotmányunk egy üres lárvá volt. A többség akarata a legalkotmányosabb kereteken belül sem érvényesülhet, mihielyt az nem vág össze a korona akaratával. Bármilyen jogosan és erősen kívánja a nemzet természetadta jogainak írott törvényeiben is eredő érvényesülését, a nemzeti akarat megtörik a törvényhozás másik tényezőjének hajthatatlan akaratán. Egy szolgálkú többség eltúrte ezen másik tényező hatalmának oly fokú túltengését, hogy e túltengés az alkotmányos élet alapelvét sorvasztotta el.

A nemzeti szellemet fölébresztvén a tulhajtott katonai követelések, a követelt új áldozatokért cserébe azt kívánta a nemzet, hogy hadseregébe vitessék be a nemzeti gondolat a nemzet nyelvvel. Ez erőt adott volna a hadseregnek, amely nélkülözvén minden szellemi rugót, a gépies engedelmesség erejével nem volt képes alkotó elemi vitésége dacára kellőleg megvédeni a hazát és a királyi széket az utolsó háboruban.

A nemzet nem akart semmit, ami a királyé vagy ami Ausztriáé. Ennek dacára a keresztültörhetlen elítélet szik-

lafala állt jogos! és természetes kívánásai elé. És mert nem szűnt meg kérni és jogai tudatában a nemzeti öntudatot érvényesíteni, a feje fölött romba dönté az alkotmányt a legfelső hatalom, mintha a nemzet vágyainak, önértetének letörése, jogainak megtagadása nem eredményezne oly fokú letörést, mely a királyi hatalom egyellen alapját: a nemzeti erőt teszi tönkre.

Bebizonyult, hogy az alkotmány silány hazugság volt, melylyel az abszolutizmus takarózott és e ténynyel szemben nőtton-nőtton a függetlenségi-párt hivatásának időszerűsége, mert a nemzet egy hosszú álomból fölébredve, meglátta, merre van az út, az igazság és a nemzeti élet.

A fővárosi politikai körökben rendkívül nagy föltűnést kelt a szokatlanul éles hang és éles kritika, mely *Kossuth*nak e levelében kifejezésre jut.

A főispán adománya.

(Vásárhelyi Béla a szemlakai gör. katolikusoknak)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az az ezer koronás alapítvány, amelyet *Vásárhelyi* Béla főispán eredetileg az aradi *Napköri Otthon* céljaira szánt, a németperégi görög katolikus híveknek jutott. *Brád* Demeter szemlakai görög katolikus plébános kérte el az ezer koronát a németperégi görög katolikus imaház létesítésére s a főispán készséggel teljesítette a kérelmet.

Erről *Senk* Ferenc pécskai főszolgabíró a következő átiratban értesítette a szemlakai plébánost.

Tisztelendő plébános ur!

Tisztelendőséged folyó évi január hó 12-én Aradvármegye s Arad sz. kir. város főispánja ömoltóságához intézett soraiiban azon alkalomból, hogy Arad város az ő jótékonycélra szánt adományát el nem fogadta, azon kérelmét terjesztette elő, hogy németperégi 500 hívének, kik anyagi eszközök hiánya miatt bérházban kénytelenek isteniszteletre összegyűlni, kegyes adományával tegye lehetővé, hogy állandó imaházhoz jussanak.

E kérelmét azzal is indokolta, hogy a kérelet volt országgyűlési képviselője, boldogult *Vásárhelyi* László is megígérte volt, hogy híveinek egy imaháznak alkalmas helyiséget szerezni fog s e nemes intenciójának megvalósítását csakis időelőtti elhalálozása híusította meg.

Ertesítem tisztelendő plébános urat, hogy főispán ur ő méltósága, tekintettel a fentebbi körülményekre, az ön javaslatát elfogadta s a németperégi gör. kat. híveknek állandó imaház szerzésére 1000 koronát adományozni méltóztatott, s ezen összeget kézbesítés végett hozzám küldötte, egyedüli feltételként azt kötvén ki, hogy ezen összeg megboldogult öcsöce, *néhai* *Vásárhelyi* László alapítványaként vétessék számba s fordíttassék a megjelölt célra.

Felhivom ennél fogva tisztelendő urat, hogy f. évi január hó 24-ik napjának délelőttjén 9 órakor a németperégi gör. katolikus hívek képviselőivel az adomány átvétele végett hivatalomban megjelenni sziveskedjék.

Pécska, 1906. január hé 18.

Senk,
főszolgabíró.

Csodagyermek Aradon.

(Kun Árpád hangversenye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A Fehér kereszt-szálloda dísztermében február 11-én rendkívül érdekes hangverseny nyujt majd élvezetet az aradi közönségnek. A tizenegy esztendőes *Kun* Árpád, *Kun* Árpád dr. tasnádi országgyűlési képviselőnek. Mezőtur város volt polgármesterének a fia tartja meg ekkor hegedű-koncertjét, amely — mindenn tulzás nélkül mondva — az aradi zene-élet egyik kimagasló eseménye lesz.

A művészettel talán sohasem üztek még annyi szédelgést, mint mostanában s ezért a publikum bizonyos kétkedéssel fogadja azokat a híreket, amelyek a csodagyermekeknek kihíresztelt, gyermekkorban levő hangszer értőkről terjedtek el. Az Aradra készülő gyermekművész azonban tagadhatatlanul értékes, finom anyag, amit különben számos sikerrel, mondhatni diadallal bizonyított be. A zene iránti fogékonyságát édesatyjától örökölte, akit régebben az Operaházhoz akartak szerződtetni énekesnek. A kis flu, aki most magánaton végzi a gimnázium második osztályát, három éves korában kezdett hegedűn tanulni. *Göbly* volt a mestere, aki olyan gyorsan tökéletesítette a játékban, hogy *Kun* Árpád hét esztendőes korában föllépett a párisi *Figaro* hangversenyén, amelynek hallgatóságát magával ragadta.

A csodagyermek ezután körutra indult a külföldön és sorra járta Páris, Berlint, Stockholmot, Pétervárt, Moszkvát és más nagy városokat. Legutóbbi nagy szereplése *Berlinben* volt. Azon a hangversenyen lépett föl, melyet a német birodalmi gyűlés termében, a császár nimbusza alatt szoktak évenként tartani. Sür-gönylleg hívták meg erre a koncertre, melyen a világ elsőrangú művészeivel együtt működött közre s hogy milyen sikerrel, azt a berlini lapoknak az elragadtatás hangján írt kritikái mutatják. „Ha nem látnók, hogy gyermek, — írja az egyik berlini újság — azt hinnék, hogy kiforrott művész.”

Kun Árpádnak saját szerzeményei is vannak. Ezek közül való az *Emlékezés Nizzáról* című kompozíciója, amely annyira meghatotta *Jókai* Mórt, hogy az agg költő tárcacikket írt a gyermekről s a zenemű hatása alatt verset írt nevéhez.

Édesatyja, aki ismert nevű tagja az országgyűlési ellenzéknek, most sovinizmusból hazájához akarja láncolni a fiut. Az idegen földön már hírneves gyermek körutat tesz Magyarországon nagyobb városokban s ezen a köruton Arad lesz az első állomása.

Csak azért is r. t.

(Fölhívás a hölgyközönséghez.)

Arad, január 18.

A fővárosi lapok megírták, hogy az aradi *Newman* cég részvénytársasággá alakul át. A hirt a cégtulajdonosok megcáfolták, de a fővárosi sajtó erősen ragaszkodik az álláspontjához; azt írja, hogy muszáj részvénytársasággá alakulni a fentemlített cégnek. Tekintettel arra, hogy a részvénytársaság alapítási dth teljes erővel kitört, tisztelettel alulírt elhatározta, hogy átalakítja magát részvénytársasággá. E célból a következő felhívást bocsájtotta ki:

Felhívás részvényjegyzésre.

A gazdasági élet már esztendők óta úgy pang, hogy a legöregebb süketek is borzadva dugják be miatta fülüket. Hitel, amint azt sajnos tapasztalom, már egyáltalában nincs Magyarországon. Forgalmat egyedül főispánokban csinálunk, iparunk pe-

dig csupán az iparlovagokban jut kifejezésre a külföld előtt. Világos, hogy újabb vállalatokra, még pedig részvénytársaságokra van szükségünk, mivel abban a polgárság is részt vehet. Ez a tény arra indított engem, hogy mivel a Neuman-féle gyár nem akar részvénytársulni, saját magamat alakítsam át részvénytársasággá.

Az üzlet jövedelmezőségére vonatkozólag a következőket terjesztem elő:

Nem muszáj minden üzletnek jövedelmezni. Én például mint magáncég, még eddig semmit sem hoztam, csupán kártyaadósságokat. Ezzel azonban nem akarom azt állítani, hogy én, mint részvénytársaság, nem fogok semmit sem hozni, sőt állíthatom, hogy ezentúl is régi hírnevemhez méltóan hozom mindazt, amit hiszekény emberek nekem hiteleznek. Nyugodtan állíthatom, hogy kevés hölgynek van annyi hozománya, mint nekem. Kamatait évi 25000 korona és 18 fillérre becsülöm, amely összeget a részvényesek között természetesen fel fogjuk osztani. Ettől eltekintve is igen sokat hajtok, amit az is jellemmez, hogy műveimet az irodalom fattyuhajtásainak nevezik.

Miután a fentiekben kétségtelenné tettem a *Csak azért is részvénytársaság* jövedelmezőségét, (ily cég alatt fogom bejegyeztetni magamat) áttérek a részvényjegyzési feltételekre:

Részvényeket csak 14 éven felüli és 45 esztendőn aluli hölgyek jegyezhetnek. Egy egy részvény ára csekély ötven korona, amely összeget tessék mielőbb címekre beküldeni. Ezzel szemben én a részvényesek birtokába bocsájtom magamat, kijelentvén, hogy:

1. a részvénytőke saját felvirágoztatásomra fordítatik;
2. a részvényesekkel szemben egymagam gyakorolom a választmányi jogot.

Tekintettel az irányomban megnyilatkozó nagy érdeklődésre, mielőbbi részvényjegyzést ajánlok, mivel félt, hogy mihamarább tulajgyezés fog beállani.

Az ötven koronát mégis elfogadom férflaktól is.
Luj.

A hadügyminiszter és a tüzérszárnya.

(A bécsi ut terve. — Pitreich távirata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

Az aradi tüzérlaktanya építését — mint ismeretes — rendkívül késlelteti az a körülmény, hogy a kaszárnya tervei, amelyeket az Aradváros kiküldötteiből s a temesvári 7-ik hadtest parancsnokságának képviselőiből alakult vegyes bizottság állapított meg, minduntalan módosításra szorulnak, amit a tábori tüzérség újjászervezése tesz szükségessé. Az átalakított terveket már hónapokkal ezelőtt elküldte Aradváros a temesvári hadtestparancsnoksághoz, ahonnan azóta a honvédelmi, majd a közös hadügyminiszterhez kerültek föl. A végleges jóváhagyás azonban mindedig nem érkezett meg, noha Aradváros közönségének nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy a kaszárnya építéséhez mielőbb hozzáfogjanak, mert a városnak törlesznie kell a Libásdülön vásárolt telkek vásárlására fölvett kölcsönt, azonkívül egész sereg munkást juttatna az építés kenyérkeresetéhez.

Ez érdekek kielégítése végett *Institúris* Kálmán polgármester elhatározta, hogy *Vásárhelyi* Béla főispánnal és *Virág* főmérnökkel holnapután *Bécsbe* utazik és kihallgatáson jelentkezik a közös hadügyi-

nisztárnél, hogy megsürgesse a tüzérlaktanya dolgában hozandó intézkedéseket. A polgármester táviratban közölte ezt a szándékát *Pitreich* hadügyminiszterrel és sürgöny-választ kért arra a kérdésre, hogy a hadügyminiszter mikor hajlandó fogadni őket.

Pitreich hadügyminiszter válasza ma érkezett meg a polgármesterhez. A távirat ekképen hangzik:

Feljövétel fölösleges.
Aktákat haladéktalanul le-
küldöm.

Pitreich.

A tüzérlaktanya építésének mielőbb való megkezdése végett *Institúris* Kálmán polgármester újabb intézkedéseket tesz. A holnapi napon fölterjesztést intéz a közös hadügyminiszterhez, aki előtt föl fogja tární, hogy a fölvett kölcsönrel járó terhek milyen nyomasztólag hatnak Aradváros közönségére, másrészt pedig, hogy a munkásviszonyok folytán milyen kedvező volna, ha most megkezdénék az építést.

Ezek alapján arra kéri majd a hadügyminisztert, hogy amennyiben még valami kifogásolni való volna a részletterveken, a város ezentúl ne legyen kénytelen azokat ismét a hadügyminiszterhez visszaküldeni, hanem bizza meg a hadügyminiszter a temesvári hadtestparancsnokságot, hogy a részlettervek dolgában folytasson tárgyalásokat Aradváros közönségével.

A rablókaland folytatása.

(Megismételt támadás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

A tegnapi Weitzer-utcai rablótámadás vakmerő tettese még gonosztevők-nél is páratlan arcátlansággal ma este megismételte látogatását *Krenner* Vilmos államvasuti üzletvezető-helyettes házában. A titokzatos merénylőt, úgy látszik, fölbátorította az a körülmény, hogy dacára a róla adott pontos személyleírásnak és a ruházat apró részletekig menő megjelölésének, még mindig szabadon jár-kelel Aradváros utcáin.

Hogy támadása hatásosabb és komolyabb színezetű legyen, ma már nem érte be a stílétes bottal való fegyverkezéssel, hanem *revolverrel a kezében kopogtatott be Krenner üzletvezető-helyettes lakásán.* Az újabb támadásról, melynek a szobaleány lélekjelenléte folytán szerencsére ma sem voltak súlyosabb következményei, az alábbi tudósítást adjuk:

Amikor *Pajka* Julianna szobaleány ma este fél hét órakor kilépett gazdájának, *Krenner* Vilmos máv. üzletvezető-helyettes Weitzer János-utca 18. szám alatti lakásának hátsó folyosó-ajtáján, érthető megdöbbenéssel hirtelen maga előtt találta tegnapi stílétbotos támadóját. A szobaleány ma sem vesztette el lélekjelenlétét, éles síkoltással hirtelen visszafordult és elrekesztelte az ajtót.

A kiáltás hallatára az ajtóhoz sietett a szakácsné is de a merénylő ekkorra már a hátsó lépcsőn lefutott és elmenekült. A szobaleány a nagy ijedségtől elájult és mikor később magához tért, csak arra emlékezett, hogy a mai támadó azonos a tegnappal, a ruházata is ugyanaz, mint a tegnapi volt, csak hogy a stílétes boton kívül ma este *egyik kezében revolvert is*

szorongatott, melyet éppen *feléje irányított*, amikor a hátsó ajtón kilépett. Hogy magától ugrott-e vissza a folyosóra, vagy a támadó lökte be az ajtót, arra nem emlékszik a megijedt leány.

A házép lárájára a nagy bérház lakói bezárták a kaput és a titokzatos rabló keresésére indultak, de nem találták sehol. A járókelők is odasiettek a 18. számú házhoz és rövidesen nagy csődület támadt. A rablónak azonban teljesen nyoma veszett.

Allig csillapodott le a titokzatos alak újabb látogatása által keltett izgalom, amikor hét óra tájban ismét kopogás, majd csöngetés halatszott a lakás lépcsőházi ajtaján, ahol a tegnapielőtti támadás történt. A szakácsné az üvegfolysón az ajtó felé haladt, de azonnal rémülten visszafutott, mert ismét *előtte állt a rejtélyes és vakmerő idegen*, aki már három nap óta veszélyezteteti a ház nyugalmát.

A riasztó segélykiáltásokra újból összeszaldadtak a ház lakói és az épen arra jövő *Valentia* detektívvel együtt keresték a támadót, de nem találták sehol.

A rendőrség most már remélhetőleg eredményesebben hozzá fog látni annak a gonosztevőnek a kiderítéséhez, aki egy olyan nagyforgalmu utcában és sűrűn lakott házban egyre ismételtgeti erőszakos látogatásait.

HIREK.

Mikor a rendőrfőnök beszél.

Arad, január 18.

Mikor a rendőrfőnök beszélni kezd és — leleplez, akkor bizonyára országgra vagy pláne Európára szóló botránykrónika kerül a pikantériára éhes publikum elé.

Németországról, az erkölcsöire büszke Németországról szól ismét az ének. Mióta Bilse hadnagy merészen leleplezte egy kis garnizon pikáns botrányait, azóta rájár a rud a német erkölcsökre és főleg a katonai erkölcsökre. Egész sor szenzációs röpírat követte a Bilse kis regényét, a melyeket most betetőznek egy rendőrfőnök leleplezései. Németország ma ismét a botrány lázától ég. Hogy van rá oka, bizonyítja ez a sokatmondó strassburgi távirat:

Leirhatlan feltűnést kelt egy röpírat megjelenése. *Stefani* strassburgi volt rendőrfőnök „A kormány önkényes germanizálása és a rendőri garázdálkodás” címén röpíratot adott ki, melyben hajmeresztő dolgokat ír:

1. a bürokrácia tulkapásairól,
2. a német birodalmi helyőrségek ezredeiben uralkodó visszaélésekről, proskripciókról,
3. Strassburg legsötétebb botrányairól.
4. a hirhedtté vált Valentin-szálló rejtelméről.
5. koronás fejedelmek frivol mulatozásairól.
6. hercegi családok botrányos titkairól.
7. a félvilági büntenyákról,
8. a játékbarlangokról és végül,
9. a bünyenyítő följelentések mesterséges eltussolásáról.

A röpírat megjelenésének nyomában nagy kavarodás támadt Strassburgban, mert *szászakra* megy az előkelő társadalmi állásu kompromittáltak száma.

— **Riasztó hír a királyról.** Bécs-ből sürgönyzik: Politikai körökben az a riasztó hír volt elterjedve, hogy a királyt ma gyöngye szélhűtés érte. A hír azonban valótlan. Csupán annyi igaz, hogy a király ma három órán át tartó kihallgatáson fogadta Gautsch báró osztrák miniszterelnököt és ez a hosszú kihallgatás kissé kimerítette. Este ő felsége Schönbrunnba hajtatott.

— Az Aradi Közlöny nagy naptárát a mai postával a következő helyekre küldte el a kiadóhivatal:

Abrudbánya, Apátfa, Boglár, Bessenye, Birtin, Csicsér, Debrecen-Dézk., Forray Nagyiratos, Gattaja, Lesence-Tomaj, Nagysáru, Nagyszében, Nagybecskerek, Paulis, Püvös, Sümeg, Sófok.

— **Rudnay és a kaszinók.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Rudnay Béla főkapitány kaszinó-alféjára vonatkozólag a rendőri sajtóiroda ma a következő hivatalos jelentést adta ki: „A lapok azt írják, hogy a főkapitány királyi, illetve kormányrendeletet kapott a kaszinóból való kilépésre. Ez a hír nem felel meg a valóságnak.”

— **Változás az osztrák kormányban.** Bécsi távirat jelenti: Gautsch báró miniszterelnök mai hosszú kihallgatása nagy föltűnést kelt osztrák politikai körökben. Az audienciát kapcsolatba hozzák a már néhány nap óta szállongó hírrel, hogy az osztrák kabinetbe landsmann-miniszterekül legközelebb kinevezik Pacak és Derschatta reichsrathi képviselőket, a cseh és német pártok vezetőit. Azonkívül Kozel dr. pénzügyminiszter visszalép és helyét Spitzmüller dr., az alsó ausztriai pénzügyigazgatóság másodfőnökével töltik be.

— **Fallières.** A földkerekség legaktuálisabb embere tegnap óta Fallières Armand, a francia köztársaság új elnöke. Érdemesen tükröztetik vissza Franciaország hangulatát a párisi lapok. Mint Páris-ból sürgönyzik, a radikális sajtó Fallières megválasztását a reakció fölött kivívott minden várakozást felülmúló győzelemként ünnepli. Helyesebb fogja a választást az egész munkás és békés Franciaország. Azok a remények, amelyeket az egyház Doumer megválasztásához fűzött, megkúsultak. Az ellenzéki lapok Fallières-t a szabadkőművesek foglyának mondják. A kongresszus engedelmességet Combes, Pelletan és André választási jel-szavának.

— **Változás a gyulai államépítészeti hivatalnál.** A kereskedelmiügyi miniszter Haviár Lajos kir. főmérnököt, a gyulai m. kir. államépítészeti hivatal főnökét, aki tartós betegeskedésére való tekintettel hat havi szabadsággal engedélyezését kérte, a kormányhoz csatolt orvosi bizonyítvány alapján szolgálata alól felmentette és nyugdíjazása kérdésének tárgyalás alá vétele iránt intézkedett. A miniszter egyúttal Perszina Alfréd kir. főmérnököt Sátorajhajhelyről Gyulára helyezte át és a gyulai kir. államépítészeti hivatal vezetésével és a közlekedési érdekeknek Békésvármegyei törvényhatósági és közgazgatási bizottságában való képviselésével megbízta.

— **A monarchia s a szerb-bolgár vámunió.** Belgrádból táviratozzák: Czikann báró magyar-osztrák követ ma jegyzéket nyújtott át a szerb külügyminiszternek. Ez a jegyzék figyelmezteti a szerb kormányt azokra a káros következményekre, amelyek a szerb-bolgár vámunió megkötésével érnék Szerbiát és kijelenti, hogy a monarchia mindaddig nem folytat tárgyalásokat Szerbiával kereskedelmi szerződések

dolgaiban, míg biztosítékot nem kap az iránt, hogy a szerb-bolgár unióról szóló javaslat nem kerül a szukupsina elé. Ha mégis benyújtanák ezt a törvényjavaslatot és elfogadnák az unió-szerződést, akkor szerbia köteles lesz megváltoztatni a szerződésnek azokat a pontjait, melyek hátrányosak a monarchiára. A külügyminiszter kijelentette, hogy legközelebb átnyújtja Czikann báró követnek a szerb kormány válaszát.

— **A debreceni főispán állapota.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi, hogy a fővárosban ma Kovács Gusztáv főispán halálhíre terjedt el. A hírt csakhamar megcáfolták. A főispán állapotában nem történt változás, csak annyiban, hogy az egyik felsőbe genyedni kezdett, mert a debreceni orvosok elfelejtették eltávolítani a seb körül a hajszálakat. Ezért hagyták abba tegnap az orvos törvényszéki vizsgálatot.

— **Az énektanítónk kegydíja.** Aradvárosi törvényhatósági bizottsága, mint megirtuk, novemberi közgyűlésén 500 korona évi kegydíjat szavazott meg Szabóné Láng Bertának, az aradi polgári leányiskola volt énektanítójának. A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóvá hagyta ezt a határozatot.

— **György Aladár temetése.** Budapestről táviratozzák: Ma délután három órakor temették el György Aladárt az iradalom és tudomány előkelőségeinek részvétele mellett. A gyászszertartáson megjelent György Endre volt földművelésügyi miniszter, az elhunyt bátyja, a Magyar tudományos akadémia képviselőiben Berzeviczy Albert elnök, Heinrich Gusztáv főtitkár és Beöthy Zsolt, a Petőfi társaság képviselőiben Herczeg Ferenc elnök, Szana Tamás főtitkár és Endrődy Sándor, Rákosi Jenő az Otthon elnöke, Láng Lajos az egyetem, K. Jónás Ódón a mű-egyetem rektora és mások.

— **Eljegyzés.** Jeney Béla, aradi tanító, eljegyezte Andrády Katinka kisasszonyt Nagyenyedről.

— **Elhunyt újságról.** A vidéki zsrnalisztika egyik igen rokonszenves és tehetséges tagja: Makay Iván, a temesvári Déli Újság szerkesztője, Makay Gyula honvédszázadosnak, az aradi előkezdő társaságok rokonszenves tagjának fivére, ma reggel Temesvárott meghalt. Az elhunytban Makay Gyula nyugalmazott őrnagy fiát és Makay Béla miniszteri tanácsos testvéröccsét gyászolja. Temetése holnap lesz. Az Újságrólk Országos Szervezete nevében Bíró Pal temesvári lapszerkesztő bucsuztatja az elhunytat és koszorút helyez a koporsójára.

— **A gyulai polgármester fegyelmi je.** A Dutkay Béla gyulai felfüggesztett polgármester által elkövetett visszaélések ügyében nemhogy csillapulnának a kedélyek, de mind izgultabbakká válnak. Ezt igazolta Gyula város rendkívüli közgyűlése is, amelyen a fegyelmi választmányának Dutkay és társai ügyében hozott ítéletével foglalkozott a képviselőtestület. Mint tudvalevő, a fegyelmi választmány Dutkayt visszahelyezte hivatalába, elítélte azonban 5700 korona kártérítés megfizetésére és 500 korona pénzbüntetésre. Amint előrelátható volt, ezt az ítéletet a képviselőtestületben megfélebbezik. Ugy is történt. Hosszas vita után, 82 szóval 16 ellenében, Dutkay ügyében a belügyminiszterhez appellálnak. A képviselőtestület a felebbezés elkészítésével a tisztí főügyészt bízta meg. Gyulán bizonyosra veszik, hogy a belügyminiszter teljes szigorral fog ítélkezni a polgármester ügyében.

— **Marokkó és a pápa.** A németországi sajtó jó forrásból tudni véli, hogy a pápa nagyban fáradozott abban, hogy ő is küldhessen

képviselőt a marokkói konferenciára, a vallás-szabadságnak Marokkóban való biztosítása érdekében. Mivel a pápa fáradozásai hiábavalónak bizonyultak, a pápa az egyik hatalomhoz fordult, hogy az legyen a szószólója. Tekintete először Franciaországra esett, de ez Franciaországra való tekintettel elhárította magát az ügyet. A pápa ekkor Ausztria Magyarországhoz fordult és néhány nappal később az olasz lapok már azt jelentették, hogy a bécsi kabinet a megbízatást magára vállalta azzal, hogy a pápa kérelmét a tárgyalásokon tolmácsolni fogja. A párisi Liberté római távirata szerint ez a hír alaptalan, mert a tárgyalások még nem nyertek befejezést. Másrészt a Vatikán a spanyol kormányval is folytatott tárgyalásokat, hogy a pápai követelés szószólójának megnyerje, de eddig ennél sem tudott eredményt érni.

— **Véres utcai harc Hamburgban.** Hamburgból táviratozzák: Tegnap éjjel véres utcai tüntetések voltak Hamburgban. A szociálisták gyűlést tartottak, amely után körülbelül ezer ember — nagyjából csöcselék — a Péter-templomnál gyülekezett, majd pedig több utcán keresztül vonultak és betörték a házak ablakait. A kivonult rendőrséget a tüntetők kövekkel és üvegdarabokkal megdobálták, mire újabb nagyszámu rendőrcsapatot kellett a zavargók megfékezésére kiküldeni. Rövid idő alatt valóságos forradalom támadt. Egy újonnan épülő háznál a tömeg föl-szedte a köveket, léceket és gerendákat és barrikádot emelt, amelyről iszonyatos közepőrt zúdítottak a rendőrökre. Két rendőr holtan összerogyott és számosan súlyosan megsebesültek. A tömegből és lakásokból is többször rálttek a rendőrökre, akiknek hosszabb harc után sikerült a tüntetőket szétverni. Az utcai harcban mintegy háromszázan megsebesültek. Sok letartóztatás történt.

— **A Gyula-simonyfalvi vasút építése.** Gyuláról jelenti: Kedden délután ülést tartott a Békésvármegyei vasutügyi bizottság. Az ülésen Fábry Sándor dr. alispán elnöklété alatt jelen voltak: Kokas József jószágfelügyelő Kisj-nőről, Hegedüs Gyula gyulavári jegyző, Bertóthy István dr. íjt. főjegyző és Molnár Albert gyulai mérnök. Az ülésen a gyula-simonyfalvi vasút ügyét tárgyalták és megállapították az engedélyokirat megérkezését, aminek folytán a Gyula-simonyfalvi vasút részvénytársaságának megalakulását február másodikára üzték ki, valamint megbeszéltek a vasútépítés tekintetében a további tennivalókat.

— **Halálozás.** Férfikora tavaszán dőlt ki az élők sorából egy aradi fiatal ember: Bartus Antal, Bartus Andras máv. mozdonyvezető fia, aki tegnap este, életének 21-ik évében elhunyt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Pecska-ut 1. sz. házból.

— **Katonákról.** Szepticzy Szaniszló gróf vezérkari kapitány, aki a király megbízásából résztvett a japán orosz háborúban, a bécsi katonai kaszinóban felolvasást tartott a tapasztalatairól s érdekes megfigyeléseket mondott arra vonatkozólag, hogy a katonák kiképzésénél a faji vonásaikra a természetükre nagy gonddal kell lenni, mert az orosz hadseregnek is az volt a legnagyobb baja, hogy a katonák nevelése teljesen idegen minták szerint történt és az egyéniségükre semmi gonddal sem voltak. Egy katonáember ebből az alkalomból az osztrák-magyar hadsereget alkotó népekből származó katonák tulajdonságairól ír. Természetesen szerinte a német a legjobb katona. Ha, engedelmességgel a legfelsőbb hadur iránt. Jéssz, hideg, bátor s meret verekedni. A magyar katona a elhíró

Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívó!

A „Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság“

XXII. évi

rendes közgyűlése

f. évi február hó 4-én d. e. 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartani, melyre a t. részvényes urakat tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv nitelesítésére két részvényes kijelölése.
 2. Az igazgatóság jelentése.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése.
 4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
 5. A tiszta nyereség hovatartozásáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
 6. Egy igazgatósági tanácsos és egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
 7. Nefelaláni indítványok az alapszabályok 88-89. §-a értelmében.
- Kisjenőn, 1906. január hó 16 án.

Czárán Márton, s. k.

társulati elnök.

171

Megjegyeztetik, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselői és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésen az alapszabályok 45. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság rész énykönyvében nevére iratott és a közgyűlés napjának délelőtti 9 óráig le nem járó szelvényeivel együtt, a társaság pénztárnokánál letetett, miről a pénztárnok és a napbiztos által értvény adatik, mely igazoló-jegyül szolgál.

Az évi zármerleg, igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint a közgyűlési meghívó az intézet helyiségében kifüggesztetvén, az érdekeltek által bármikor is megtekinthető.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.	
Pénzkészlet	13613 08	Alaptőke	240000 —
Váltó	1093925 18	Tartaléktőke	179653 60
Kötvény	342477 —	Külön tartaléktőke	4863 99
Jelzálog	249369 —	Betét	845247 96
Giró-letét	1438 95	Vizszeszámítás	374010 —
Postatakarékpénztár ...	1416 12	Jótekonyczel	230 —
Óvásdíj	487 30	Átmeneti kamat	15081 —
Ingatlan	2529 54	Tiszta nyereség	46160 62
	<hr/>		<hr/>
	1705247 17		1705247 17

Kisjenőn, 1905. december hó 31 én.

A könyvelésért:

Vály, s. k. Messzer Lipót, s. k. Csukay, s. k. Toldy Lajos, s. k.
ig. tanácsos. ig. elnök. ig. tanácsos.

Schreyer Jakab, s. k.
ig. tanácsos.

Ezen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.
Kisjenőn, 1906. évi január hó 15 én.

Dr. Glück Géza, s. k. Dávid József, s. k. Mann Vilmos, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Veszteség.	Veszteség-nyereség-számla.	Nyereség.	
Üzleti költség és házbér	4862 78	Váltó kamat	87298 32
Napbiztosítási díj	800 —	Kötvény kamat	26859 87
Betét kamat	36438 44	Jelzálog kamat	20234 85
Betét kamat adó	3643 84		
Tartaléktőke kamat	8656 46		
Tiszti fizetések	6690 46		
Adó	13049 05		
Vizszesz. váltó-kamat ...	14091 39		
Tiszta nyereség	46160 62		
	<hr/>		<hr/>
	134393 04		134393 04

Kisjenő, 1905. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Vály, s. k. Messzer Lipót, s. k. Csukay, s. k. Toldy Lajos, s. k.
ig. tanácsos. ig. elnök. ig. tanácsos.

Schreyer Jakab, s. k.
ig. tanácsos.

Ezen veszteség- és nyereség-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.
Kisjenő, 1906. január hó 15 én.

Dr. Glück Géza, s. k. Dávid József, s. k. Mann Vilmos, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Valódi orosz, Caravan
és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve.

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése 2525

ARADON.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 234

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

6810—1905. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A ki-jenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rojtán Demeter végre hajtónak, Rojtán Juon végre hajtást szenvedő elleni 150 korona tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében (az aradi kir. törvényszék) a kisjenői kir. járásbíró területén lévő, Székudvaron fekvő, a székudvari 597. sz. tjkvben A. + 2. rszu. beltel kes házra az árverést 898 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1906. évi február hó 19-én délelőtt 9 órakor Székudvaron megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 89 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Kisjenőn, 1905. évi november hó 29-én.

Tabajdy,
kir. it. táblai bíró.

163

229—1905. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szécsi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 258/3. számú végzése következtében Dr. Klein Ede ügyvéd által képviselt Pöhm Simon és Társa javára, id. Klein Manó, világosi lakos ellen 174 korona 90 fillér s járuléka erejéig 1905. évi december hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi-butorok nyilvános árverésen eladatul.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbíró 1905. évi V. 406/2. számú végzése folytán 174 korona 90 fillér tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 10. napjától járó 5% kamata, 1/2% vétődíj és eddig összesen 47 kor. 15 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Világos községben, végrehajtást szenvedett házána leendő eszközlésére 1906. évi január hó 23-ik napjának délelőtti 9 óra határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatul.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világos, 1906. évi január hó 7. napján.

Thuránszky Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

160

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy a míg a készlet tart szőlőoltvány terméséből **tavaszi szállításra** kiváló szép

1 és 2 éves dus gyökérzetű

bor és csemege-faju szőlőoltványok
kerülnek mérsékelt áron eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlhatom 2 éves igen erős fejlődésű oltványaimat, a melyek kívánatra már kora tavasszal szállíthatók.

Oltványaim aradi lavásomnál megtek nhetők, a hol a fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosításai szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF

2515

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva lécczel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

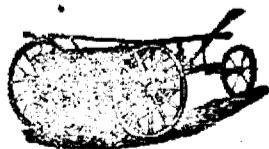
Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URI-UTCA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerek, vizsgázott szerelők.

A Landecki Carbidgegyár délmagyarországi raktára.

Vizezetéki-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák pontos és szolid kivétele. 2861

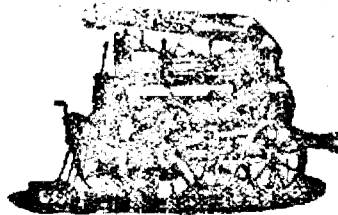
Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint égők, lámpák, csillárok stb.

Mindennemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott páros és páratlan sorvetőgépek stb. eladása.

Viszonteladók kerestetnek.

Az országban a legnagyobb aranybánya vidékén egy 15 év óta fenálló

órás és ékszerüzlet

nagyobb vállalat miatt

eladó,

árakészlettel vagy anélkül.

Czím a kiadóhivatalban. 165

Egy jó forgalmu

szatócs-üzletet

keres

megvételre.

Czím:

159

Weiman Lipót,

Berza, u. p. Borossebes.

739—1905. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1905. évi V. 478/2. számú végzése következtében Dr. Ardeleán Kornél ügyvéd által képviselt Salamon Sándor javára, Kovács Geregy ellen 60 korona s jár. erejéig 1905. évi december hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 6735 koronára becsült következő ingóságok u. m.: cséplő garnitúra, buza, stb. nyilvános árverésen eladatul.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1905. évi V. 478/2. számú végzése folytán 60 korona tőkekövetelés és eddig összesen 74 korona 46 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szécsényben leendő eszközlésére 1906. évi január hó 31. napjának délelőtti 11 óra határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatul.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ugy ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1906. évi január hó 10. napján.

Balassa Béla,
bir. végrehajtó.

162

2560—1905. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrendeje az 1881. évi LX. t.-czikk 102. § a értelmében ezzel közhirre teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1905. V. 2836/2. számú végzése által Kispál János r. Kovácsnázilakos jelentkezésére és több végrehajthatók javára, H-r. Czog Sándor aradi lakos ellen 120 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési

végrehajtás alkalmával bírólag le és felülfoglalt és 1137 koronára becsült butorok, írógép és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Weltzer János u 15. sz. a. leendő eszközlésére 1906 évi január hó 22. napjának delután 2 órája natáridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árveré-

sen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. § a értelmében a legtöbbet legelőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108 § ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1906. évi január hó 9. napján.

Györffy Arnold,
bíróági végrehajtó.

Meghívó

a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság

hetedik évi

rendes közgyűlésére,

mely f. évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor fog a vállalat irodahelyiségében megtartatni.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság kijelölése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 3. Az 1905. évi zárszámadás megállapítása, a nyereség felosztása, valamint a felmentés megadása iránti határozathozatal.
 4. 2 igazgatósági tag helyének választás útján való betöltése.
 5. Netaláni indítványok.
- Kelt Békéscsabán, 1906. évi január hó 16-án.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság igazgatósága.

Jegyzet. Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felhívtaok, hogy ideiglenes elismervényeket, vagy az azokról szóló letéti leveleket legalább 8 nappal a közgyűlés megkezdéséig a vállalat pénztáránál, vagy a Békés Csabai Takarékpénztár Egyesületnél Békéscsabán, vagy az Aradi Ipar és Népbanknál Aradon letétmenyezni sziveskedjenek.

Mérleg-számla.

Vagyon.	Összeg		Teher.	Összeg	
	Korona	fill.		Korona	fill.
Termény és áruraktári épületek és telek	213849	73	Részvénytőke	400000	—
Termény és áruraktári vasút	25059	78	Tartalékalap-tőke	9108	60
„ „ felszerelések	4421	44	Épület és telek értékcsökkenés	28281	78
Árukölcsönök	61859	—	Vasút értékcsökkenés	6761	99
Folyó számlai kölcsönök	501910	—	Elfogadványok... ..	—	500000
Adósok	32882	42	Békés-Csabai takarékpénztár egyesület folyó számla követelése	—	35308
Értékpapírok	—	9020	Aradi Ipar- és Népbank folyószámla követelése	—	25827
Tiszti biztosítékok	—	11620	Biztosítéki letétek	—	11620
Befizetetlen részvénytőke	—	160000	Nyereség-egyenleg	—	12434
Atmeneti tételek	—	2336			86
Készpénz	—	6383			60
		1029342			83

Békéscsabán, 1905. évi december hó 31-én.

Reisz Jenő, s. k.
intéző.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága:

Varságh Béla, s. k.
elnök-igazgató.

Vidovszky Károly, s. k.
igazgató.

Havas Mór, s. k.
igazgató.

Reicher Ferencz, s. k.
igazgató.

Keresztes Ferencz, s. k.
igazgató.

Megvizsgálta és helyesnek találta

a felügyelő-bizottság:

Dr. Fáy Samu, s. k.
f. ü. elnök.

Réthy Béla, s. k.
f. ü. biz. tag.

Wallerstein S. Samuel, s. k.
f. ü. biz. tag.

Dr. Margócsy Miklós, s. k.
f. ü. biz. tag.

Szépségápolás

kozmetikai 2834

SZALON,

hol mindenféle szépség hibák, ráncos arcokat is, a legújabb módszer szerint sikerrel kezel

Mme Győri

Szabadság tér 18. II. udvar.
Haszinger utca 2. I. emelet.

Kérem a szépet nem összetéveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó bundákat, háló, ebéd- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kívánatra házhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsön díj mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. 2771

Kérem a szépet nem összetéveszteni!

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbíthatók, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyo szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálat t. — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beült gummirozott kender-csővek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.
Egy borprés eladó.

PRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismerettség bízán

háztartásra, sevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, szédre, lepnára, gasdálásra, kulcsárra, vécselelőre, kertészre,

kulcsárnőre, gazdaszónyira, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbesszőre, hásmesterre, stb.-re van szüksége

Aki

eladni kíván

bort, sengerát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbéadni kíván

szobát, házi vadászterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat,

Aki

mindentekért vétel vagy bérbévételei eséljéből keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legelőbbin sabbán érte, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatot használja.

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Uttársnő!

Lapját vettem, kérek teljes címet, hogy válaszolhassak. „Hadnagy“ 129

Korbestyen

levő fióküzletembe és italmérésembe óvadékképes nőszületvezetőt keresek százalékra. Jövedelme körülbelül 1200-1400 kor. évente és szabad lakás. Bővebbet Grün M., Petris (Aradmegye.) 153

Nagymennyiségű plépánt

eladó az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papirból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papirkereskedés. 235

Naponta friss készítményű

Tea vaj árait

mai naptól leszállítottuk.

Kiloja 2 K. 80 fill.,

1/2 darab 36 fill.

Aradi tejesarnok

16. üzlet Széchenyi-u. fióküzlet Forray-u. Telephon 372. 156

Kiadó

az Erzsébet királyné-körút 18. sz. házban egy három szoba és hozzátartozókból álló utcza lakás 1906 február hó 1-től. Bővebbet: Bánfi Sándor zárgondnoknál. 186

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható Pollak Sándor körkemence téglagyárában Mikalakan, a Radnai-ut végén. Városi telefon 206-255. Gyári 515.

Rendelések felvételnek Karolina u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy u. 28 sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtám vezet. 84

675-1906

Hirdetmény.

A gazdasági munkás és cseléd-segélypénztári hozzájárulási díj kivetési listástrom az 1900. évi XVI. t.c.z. végrehajtása tárgyában kelt m. kir. földmivelügyi miniszteri 11000-1904. sz. rendelet 7. § a értelmében azon czéiből tétetik folyó 1906. évi január hó 15 én kezdődő 8 nap közszemlére az adóügy osztály 1 sz. helyiségében, hogy azt ez idő alatt mindenki betekinthetvén a kivetés elleni esetleges kifogásait 15 nap alatt a polgármesteri hivatalba beadandó fellebbezésben megtámassza. Arad, 1906 évi január hó 18.

A városi tanács.

2708-1905. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíroság 1905. V. 2629/3 számú végzése által Kaimar J zsef aradi lakos jelentkezésére és több végrehajtók javára, Hegdüs József aradi lakos ellen 220 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 3349 koronára becsült inga és zseborák, üzleti állványok, tűzmentes pénztárcák és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Boros Ben tér 10 sz. alatt leendő eszközölésére 1906. évi január hó 30 ik napjának del előtt 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1906. évi január hó 15. napján.

Györffy Arnold, bírósági végrehajtó.

170

Tiszta, zab nélküli

bükkönyvt

megvételre

keresünk

Gyenes S. és Fiai cég

magárúosztálya

KECSKEMÉTEN.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüstből, ugyszintén arany ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fem és inga, fül, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órás és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület. 934

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggononkint Kurtics állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínén Iratoson hidmérlegelve,

eladó.

Bővebbet

154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

8-1906. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-park kioskknak folyó évi január hó 1-től számított 8 évre való bérbéadása iránt folyó évi január hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1596 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szobeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szobeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke évi január hó 2-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. ajjegyző.

10095-1905. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Morák Döme aradi ügyvéd mint jelentkező és Majorcsik Józsefné szül. Török Vera, mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtónak, Majorcsik József végrehajtást szenvedő ellen 100 korona és 75 korona tők-követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad-Gaj külvárosban fekvő, az aradi 2800 számú tjkvben A. + 1. sor, 3418. hrsz. alatt felvett Csordai-utcai 46. sz. ház, udvar és kertre, mely fele részben Majorcsik József végrehajtást szenvedő, másik fele részben pedig Majorcsik Józsefné szül. Török Vera végrehajtás alatt nem álló tulajdonul van bejegyezve, az árverést 1660 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906. évi február hó 16. napján delutáni 3 órakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra le 648. sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 166 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3338. szám a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiküldött szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aradon, 1905. évi október hó 31-én.

Aknay,

Kir. tszéki bíró.

169